

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 16 (249)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

28 серпня 2009 року

ВІДЗНАКА

У НОМЕРІ

«ХРЕСТ ПАНТЕЛЕЙМОНА ЦІЛИТЕЛЯ»

Стор. 2

Уперше в історії України в сфері медицини з'явилася найвища відомча нагорода – нагрудний знак «Хрест Пантелеймона Цілителя». Вона стане вагомим стимулом як для молодих, так і досвідчених медиків на шляху до досягнення великої мети – служінню людям.

Ця відзнака встановлена для нагородження громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, які сприяли розвитку галузі охорони здоров'я, зробили особисті вагомі внески в розвиток і зміцнення галузі, медичної науки, підготовку медичних кадрів, впровадження сучасних методів діагностики та лікування, за сумлінну працю, творчу ініціативу, професійну майстерність, активну санітарно-освітню та профілактичну роботу, благодійницьку діяльність, інші здобутки на ниві охорони здоров'я населення.

До Дня медичного працівника 21 червня 2009 р. Міністерство охорони здоров'я України нагородило відомчою відзнакою «Хрест Пантелеймона Цілителя» перших п'ять видатних особистостей, які своєю сумлінною працею та милосердям здобули шану у суспільстві. Це: Пет-

ро Дмитрович Фомін - видатний учений-хірург, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент АМН України, завідувач кафедри хірургії №3 Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця; Олена Михайлівна Лук'янова – академік НАН України, АМН України, Російської АМН, професор; Людмила Вікторівна Гнатко – акушерка пологового відділення Донецького регіонального центру охорони материнства та дитинства; Михайло Васильович Жар – настоятель Банченського Свято-Вознесенського монастиря; Микола Михайлович Амосов (посмертно) – видатний лікар, засновник і директор Київського науково-дослідного інституту серцево-судинної хірургії, академік НАН України, АМН України, Російської АМН, професор.

Віднині щороку суспільство дізнаватиметься про найкращих синів і доньок, які стануть взірцем для наслідування та гордістю країни.

ВОЛОДИМИР ЛИТВИН: «ТРЕБА, НАРЕШТІ, СТВОРЮВАТИ ЛЮДЯМ УМОВИ ДЛЯ ЖИТТЯ»

15 серпня на Тернопільщині побував голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він, зокрема, ознайомився з ТДМУ, мав зустріч з професорсько-викладацьким складом нашого ВНЗ. Тут же дав і прес-конференцію для працівників ЗМІ. Спікер парламенту взяв також участь у заходах з нагоди відзначення 360-річчя Зборівської битви.

Стор. 3-14

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Новини

УЧОРА – ФАП, СЬОГОДНІ – АМБУЛАТОРІЯ

Два роки тому фельдшерсько-акушерський пункт у селі Соколів Бучацького району отримав статус амбулаторії. Міститься вона у відремонтованому приміщенні в центрі села і оснащена новим медичним обладнанням: глюкометром, ІВЧ, електрофорезом, УЗД та інгалятором.

Необхідне обладнання для надання кваліфікованої допомоги є і в стоматологічному кабінеті. Окрім лікування стоматологічних захворювань, медики проводять профілактичні огляди та навчання з гігієни порожнини рота в школах Соколова, Русилова і Скоморох.

Наразі амбулаторії потрібен ще кардіолог. А також лаборант, бо встановити діагноз без аналізу крові чи кардіограм серця неможливо. Проте все впирається у фінансове забезпечення.

ПАМ'ЯТАЮЧИ ВОЛОДИМИРА ВЕРШИГОРУ

Меморіальну дошку на честь заслуженого лікаря України Володимира Вершигора відкрили в обласній комунальній фізіотерапевтичній лікарні реабілітації в селі Більче-Золоте Борщівського району. Відмінник охорони здоров'я, член Української екологічної академії наук, депутат обласної ради двох скликань Володимир Вершигора 41 рік був головним лікарем «Подільської оздоровниці».

Вшанування пам'яті талановитого лікаря, організатора, який понад 40 років працював на ниві охорони здоров'я, відбулося за участі заступника начальника головного управління охорони здоров'я облдержадміністрації Михайла Буртняка, колег-медиків, друзів, місцевих мешканців.

Урочини розпочалися з поминальної панахиди в місцевій церкві св. Архистратига Михаїла. Були присутні вдова, сестра, діти, онуки Володимира Вершигора.

Надія ГОРОШКО

Максим ФРАНЧУК, студент медичного факультету

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008-2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ РЕКТОРА ТДМУ, ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА АМН УКРАЇНИ, ПРОФЕСОРА ЛЕОНІДА КОВАЛЬЧУКА

Стор. 15-16

НА БІЛОМУ БЕРЕЗІ ЗВИТЯГИ

360 років тому гетьман Богдан Хмельницький разом з козацьким військом здобув значиму перемогу в Зборівській битві над полками польського короля Яна-Казимира. Укладений після неї 18 серпня Зборівський договір засвідчив для України великі здобутки, причому державної незалежності. У місті Зборів урочисто відзначили ювілей козацького лицарства.

На окраїні Зборова насипана велика козацька могила. Тут нема імен, лиш тільки слава є.

ВОЛОДИМИР ЛИТВИН: «ТРЕБА, НАРЕШТІ, СТВОРЮВАТИ ЛЮДЯМ УМОВИ ДЛЯ ЖИТТЯ»

ОБ'ЄДНАТИ ТА КОНСОЛІДУВАТИ КРАЇНУ

15 серпня на Тернопільщині побував голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він, зокрема, ознайомився з ТДМУ, мав зустріч з професорсько-викладацьким складом нашого ВНЗ. Тут же дав і прес-конференцію для працівників ЗМІ.

Відповідаючи на запитання журналістів, Володимир Литвин виклав свою точку зору на російсько-українські відносини і ситуацію, що склалася із зверненням російського президента Дмитра Медведєва та відповіддю Президента України Віктора Ющенка. На думку спікера, критична маса недоумовленостей, відсутність контактів між двома країнами-сусідами так чи інакше призвела б до серйозних непорозумінь. У заявах, що прозвучали, багато емоційного, але не змагання, хто витонченіше висловить свою точку зору чи позицію, є важливим. Головне — осмислити, як надалі вибудовуватимемо українсько-російські стосунки. А вони повинні бути нормальними, цивілізованими. У двосторонніх відносинах є багато напрямків, де позиції наших держав збігаються за умови усунення певних недоречностей. Перед президентськими виборами одна частина політичному буде робити ставку на посилення конфлікту з Росією, інша — намагатиметься їй сподобатися. І кожна відповідним чином мобілізуватиме електорат. А що буде після виборів? Які наслідки отримаємо для країни?

Володимир Литвин поінформував, що звернувся з листом до керівників обох палат російського парламенту з пропозицією невідкладно провести спільне засідання міжпарламентської комісії Україна-Росія з участю керівників обох законодавчих органів, щоб спокійно розглянути питання, які стали каменем спотикання. Зрозуміло, що пауза в українсько-російських відносинах не на користь ні Україні, ні Росії. Відсутність діалогу на найвищих рівнях призводить до загострення взаємних звинувачень. Крім того, не можна допустити, щоб статус України в світі понижувався, а відсутність послів Росії, США і виконання обов'язків тимчасово повіреними якраз і свідчить, що ми як держава у світовій спільноті починаємо втрачати свій статус. Голова Верховної Ради зазначив: українська влада не почуває себе легітимною (не формально, а по суті, за рівнем своєї підготовки). Причому на всіх рівнях. А відтак посадовці самоутверджуються на посаді не професійними діями (для цього в них не виста-

Ректор ТДМУ, член-кореспондент АМН України, професор Леонід КОВАЛЬЧУК ознайомлює з університетом Голову Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА

чає професіоналізму, відповідальності), а різними кампаніями, акціями, проголошуючи різні реформи та розвалюючи те, що ще працює. Спікер переконаний: на наступних президентських виборах українці спостерігатимуть ярмарок лицемірства та марнославства. Непрофесіоналізм нині домінує і на рівні центральної виконавчої влади, і на рівні місцевих органів влади та місцевого самоврядування. Корінь проблеми, переконаний Володимир Литвин, у виборчій системі. В закритих партійних списках. Якби депутати обирали в округах чи принаймні за відкритими партійними списками, то блокувань у сесійній залі не було б. Бо, скажімо, в Зборів чи Збараж люди запитали б свого обранця, чому він блокує, а не працює.

— Я є непохитним прихильником виборів за мажоритарним принципом, — сказав Володимир Литвин. — Лише тоді буде забезпечено відбір і прихід до влади нових людей, професіоналів, які б працювали так, щоб запам'ятися виборцям добрими справами. А коли лише з десяток депутатів цікавить законотворча діяльність, а всі інші слухняно голосують, виконуючи вказівку лідера фракції, — це катастрофа для країни. За нинішньої ситуації політики не витягнуть за собою народ вгору, а тягнуть його вниз від поганого до гіршого. Якщо не змінити виборчу систему, вибори — строкові чи дочасні — нічого не змінять. За нинішньої ситуації представницькі органи влади перетворюються в кланові групи, куди заводитимуть рідних, близьких, а іншим не прорватися. А відтак матимемо кланове суспільство.

Володимир Литвин переконаний, що потрібно перестати весь час кликати людей захищати, будувати країну.

— Зверніть увагу: всю нашу історію ми або воювали, або відбудовували. А треба, нарешті,

створювати людям умови для життя.

Володимир Михайлович розповів, що відвідав в Тернополі головний ринок, поспілкувався тут з людьми. Вони скаржаться на низькі зарплати та пенсії, безробіття, на високі комунальні тарифи, які в цих обставинах стають невідомими, на неможливість домогтися правди, особливо в судовій системі. Не може бути держави потужної, коли людина не відчуває свого призначення в державі, коли бідна. Вона має мати можливість працювати і заробляти тут, вдома, а не шукати роботи на чужині, розриваючись між Україною, де залишилися батьки та діти і, скажімо, Італією, сказав Володимир Литвин. Голова парламенту переконаний: в кожному населеному пункті має бути бодай одне бюджетоутворююче підприємство. Якщо воно не працює — з'ясувати, чому, якщо нема — створити. Та продукція повинна мати ринки збуту. У кожному сільському районі треба мати принаймні одне велике товарне сільськогосподарське виробництво.

Володимир Литвин зазначив: — Коли я їду Україною і бачу череду корів — у мене радість. Але їх дедалі менше й менше. Останні дні я проїхав Крим, Херсонщину, Миколаївщину, Кіровоградщину, Черкащину, Київщину, Житомирщину, Хмельниччину, і ще раз переконався — Бог нам все дав, потрібно лише зорганізувати життя країни. Потрібне ефективне й відповідальне управління. Придушення корупції, яка стала тотальною, скорочення апарату управління. Потрібно підняти купівельну спроможність громадян. Якщо не зростуть зарплатні та пенсії — внутрішній ринок розвиватися не буде. Треба приймати закон про частку зарплати в собівартості продукції. Нині пенсії та зарплати, за розрахунками вчених, у нас занижені втричі. І це при надзвичайно

низькому рівні продуктивності праці. Про низьку продуктивність праці в нас ніхто не говорить. Немає такого словосполучення в програмах. Там винятково про те, що: «ви лише оберіть — я вам все дам».

Володимир Литвин переконаний: потрібно провести повну інвентаризацію землі, щоб з'ясувати, що кому належить і на підставі яких рішень. Те ж саме стосується промисловості.

На рівень державної політики, підкреслив Голова Верховної Ради, потрібно піднімати лише ті питання, які об'єднують і консолідують країну. Треба зорганізувати належне життя. Але це повинні робити люди, які мають досвід, совість, відповідальність і сором за те, що відбувається в країні. Потрібно обов'язково підвищити прожитковий мінімум і мінімальну зарплатню. З підвищенням купівельної спроможності людей запрацює економіка. А вже навколо проекту про підвищення прожиткового мінімуму тривають політичні ігри. Декого більше цікавить процес, а не результат. А закон цей треба приймати і відразу ж призначити міністра фінансів, щоб його виконував, визначити, за рахунок чого знайти необхідні кошти, щоб зrealізувати соціальні зобов'язання держави. Треба чесно сказати, що держава може зробити, і що зробити, а з іншим доведеться потерпіти. Пенсії, заробітні плати, робочі місця, комунальні послуги і рівень медичного забезпечення — це той поріг, який держава повинна утримувати, щоб ми не впали ще нижче.

Українське суспільство, можливо, як ніколи, потребує єдності та творчої конструктивної роботи задля поступального розвитку й благополуччя народу.

МИНУЛЕ ЯК ДОРОГОВКАЗ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин узяв участь у заходах з нагоди відзначення 360-річчя Зборівської битви.

Виступаючи на народному вічі «Боже великий єдиний, нам Україну храни», В.Литвин заявив: «Переконаний, що ця подія мала б стати — не формально, а по суті великим святом всього українського народу. А вже саме тут багато десятиріч тому було закладено надійні підвалини України як держави. Сьогодні як ніколи ми повинні повертатися до наших першовитків, наших джерел, перейматися гордістю за наших попередників, наслідувати надію та прагненням жити й працювати в ім'я утвердження держави».

Спікер Українського парламен-

ту наголосив, що водночас необхідно виносити уроки з нашого минулого, які, за його словами, «полягають у тому, що завжди треба на перше місце ставити загальносуспільне, народне». У цьому контексті він згадав слова Богдана Хмельницького, який у той період сказав: «спочатку я воював за образи, а тепер воюю за нашу віру, за Україну, за наш народ».

Другий урок, на думку В.Литвина, полягає у необхідності поклатися на власні сили, власну гідність. «Упевнений, що знамена, які ми бачимо на сьогоднішньому святі та які уособлюють, віддзеркалюють різні політичні провідників України, дозволяють нам говорити, що якщо ми на перше місце будемо ставити те, що нас не роз'єднує, а об'єднує, в Україні все буде добре», — сказав він.

Ще один урок, вважає голова парламенту, полягає у тому, що «за наші перемоги і досягнення ми

Володимир ЛИТВИН під час перебування у Зборіві

повинні отримувати належне». «Коли будемо бачити нашу історію в її тяглістості та говоритимемо не лише про наші болі й поразки, а пам'ятатимемо про нашу велику звитягу, то доведемо: у нас є українська порода, те, що вирізняє нас серед усіх країн і народів», — зазначив В.Литвин. За його словами, необхідно жити не винятково минулим, а брати його як дороговказ для майбутнього.

«Відчуття відповідальності, необхідності внеску кожного в утворення Української держави дозволить нам перейти у нову якість державного будівництва, утвердження України не лише за атрибутами, а по суті, за її внутрішнім змістом і наповненням, щоб кожен з нас завжди і всюди з гордістю говорив, що він є громадянином великої держави, ім'я якої — Україна», — підкреслив Голова Верховної Ради країни.

**Оксана БУСЬКА,
Микола ВІЛЬШАНЕНКО**

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ РЕКТОРА ТДМУ, ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА АМН УКРАЇНИ, ПРОФЕСОРА ЛЕОНІДА КОВАЛЬЧУКА

Шановні члени конференції трудового колективу університету!
Шановні члени вченої ради!
Шановні колеги!

Минулого навчального року, відповідно до концепції розвитку нашого університету, впроваджували нові навчальні методики, покращували матеріально-технічну базу та зміцнювали кадровий склад нашого університету. Проведена робота потребувала значного інтелектуального напруження, значних фінансових і матеріальних затрат. Але наша праця була плідною – за результатами рейтингів ВМНЗ України за системою незалежного оцінювання знань студентів за системою «Крок» наш університет посів III місце. Університет має високий авторитет в Україні. Зокрема, за конкурсом серед абітурієнтів 2008 року на місця держзамовлення ТДМУ має друге місце серед ВМНЗ України.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Рік, що минув, був роком подальшої оптимізації запроваджених нових методик навчання – методики «єдиного дня», практично-орієнтованої системи навчання на I-IV курсах, практично-орієнтованої Z-системи освіти, 12-бальної системи оцінювання знань, ліній практичних навичок, щоденного альтернативного дистанційного контролю знань студентів за системою «Moodle», семестрового тестового контролю рівня знань студентів. Результати діяльності були заслухані на Всеукраїнській конференції за міжнародною участю «Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір», що відбулася 21-22 травня, у якій взяли участь представники МОЗ України, ректори, проректори з навчальної роботи, начальники навчальних відділів медичних університетів. Наші результати конференція схвалила і рекомендувала для подальшого вивчення та впровадження у ВМНЗ України. На 3-5 курсах медичного факультету запроваджено об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ) та комунікативні навички спілкування, контроль за освоєння якими проводиться під час складанням ОСКІ. Цього року було запроваджено систему дистанційного контролю знань студентів за системою «Moodle» на усіх кафедрах університету.

Навчальний відділ розробив на наступний навчальний рік нові варіанти робочих навчальних планів для медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів. Навчання на 1-5 курсах медичного факультету буде здійснюватися за кредитно-модульною, на 6-му медичного та на 5-му фармацевтичного і стоматологічного факультетах – за традиційною системою.

Продовжував вдосконалювати роботу навчально-науковий відділ незалежного тестування знань студентів. Цього року тестування проводили вже на I-IV курсах медичного факультету, а також I-III курсах фармацевтичного та стоматологічного факультетів наприкінці кожного семестру. Оцінювання проводили з кожного закінченого модуля не відразу після вивчення його тем, а наприкінці семестру. Це більш об'єктивно дасть можливість виявити «вживання знань». За цим прин-

– усно у присутності комісії. Студенти, які не склали іспити при повторних перескладаннях, були відрховані з університету.

Іспит дав можливість оцінити рівень знань наших студентів і намітити шляхи поліпшення їх підготовки. Одним з етапів формування об'єктивізації комплексного тестового іспиту в наступному навчальному році стане процес валідації тестових завдань, збільшення кількості тестових завдань до 250 на кожну навчальну тему та кількості завдань з графічними завданнями, введення ситуаційних задач до 30% від загальної кількості тестів. Для студентів фармацевтичного та стоматологічного факультетів були збільшені кількості тестових завдань на один предмет, для студентів I курсу медичного факультету – введені у тестові завдання з малюнками (30%).

З метою оптимізації підготовки іноземних студентів в університеті було створено чотири випускаючі англомовні кафедри: кафедра хірургії з анестезіологією №2, кафедра внутрішньої медицини №2, кафедра педіатрії №2, кафедра акушерства і гінекології №2.

Проведено акредитацію спеціальності та здійснено перший випуск студентів за фахом «Стоматологія», розширено ліцензований обсяг підготовки студентів-медсестер, у тому числі студентів-іноземців за

ципом проводять тестові іспити «Крок-1» та «Крок-2».

Під час літньої сесії іспити склали 1 487 студентів медичного, фармацевтичного, стоматологічного факультетів і факультету іноземних студентів. За результатами іспитів були отримані такі дані (Див. таблиці).

Студентам була надана можливість перескласти тестовий іспит двічі – перший раз за тестовою методикою, другий раз

Медичний факультет

Курс	Кількість студентів, що склали іспит	Кількість студентів, що не склали іспит	Кількість студентів, що повторно не склали іспит
I	232 (10 модулів)	46 (19,8%)	11 (4,7%): 10 – контракт; 1 – бюджет.
II	248 (14-15 модулів)	39 (15,7%)	6 (2,4%) – 3 бюджет, 3 контракт
III	247 (14 модулів)	40 (16,2%)	4 (1,6%) – 1 бюджет, 3контракт
IV	194 (10-11 модулів)	18 (9,3%)	2 (1,03%) – контракт

Фармацевтичний факультет

Курс	Кількість студентів, що склали іспит	Кількість студентів, що не склали іспит	Кількість студентів, що повторно не склали іспит
I	53 (4 дисципліни)	24 (45,3%)	9 (16,9%): 8 – контракт; 1 – бюджет.
II	64 (4 дисципліни)	14 (21,9%)	5 (7,8%) – контракт
III	51 (4 дисципліни)	11 (21,6%)	1 (1,9%) – контракт

Стоматологічний факультет

Курс	Кількість студентів, що склали іспит	Кількість студентів, що не склали іспит	Кількість студентів, що повторно не склали іспит
I	123 (4 дисципліни)	37 (30%)	5 (4%) – контракт
II	134 (4 дисципліни)	49 (36,6%)	13 (9,7%): 12 – контракт; 1 – бюджет.
III	141 (2 дисципліни)	5 (3,5%)	–

спеціальностями 5.12010102 «Сестринська справа», напряму підготовки 6.120101 «Сестринська справа». Навчальний відділ університету подав матеріали для ліцензування надання освітніх послуг з підготовки бакалаврів за напрямком 6.040102 «Біологія» та 6.010203 «Здоров'я людини».

Проведений моніторинг ринку освітніх послуг з підготовки бакалаврів за напрямком 6.040102 «Біологія» показав, що фахівці цієї спеціальності працюють співробітниками науково-дослідних, навчальних, виробничих установ біологічного, медичного, фармацевтичного, сільськогосподарського, природоохоронного та харчового профілів. Широкий діапазон працевлаштування пояснюється універсальністю можливостей інженера-лаборанта, в обов'язки якого входить проведення лабораторних аналізів, виконання експериментальних і дослідних робіт з метою пошуку і застосування економічних та ефективних методів виробництва, розроблення технологічних процесів, проведення необхідних розрахунків в межах виконаних аналізів, випробувань і досліджень, аналіз одержаних результатів, їх систематика. Враховуючи швидкі темпи розробки та впровадження новітніх технологій у різні галузі діяльності людини, інженери-лаборанти користуються значним попитом на ринку праці порівняно з іншими професіями.

Загальна забезпеченість інженерами-лаборантами в різних областях України неоднакова і залежить від наявних в регіонах відповідних для працевлаштування установ. Нині в Україні укомплектованість посад інженерами-лаборантами в цих закладах є найнижчою за останні п'ять років і становить 85%. Все це вказує на необхідність проведення ефективної регіональної освітньої та кадрової політики в галузі підготовки інженерів-лаборантів.

За результатами моніторингу ринку освітніх послуг з підготовки бакалаврів за спеціальністю «Здоров'я людини» встановлено, що фізичні реабілітологи не є численною категорією медиків, більше того, за останній період кількість фахівців з фізичної реабілітації в лікувально-профілактичних закладах зменшується. На Тернопільщині, як і в багатьох областях України, теж існує дисбаланс між лікарським і середнім медичним персоналом ЛПЗ, спостерігається відтік кваліфікованих кадрів в інші галузі, що збільшує навантаження на наявний персонал і спричиняє його незадоволення та соціальну напругу.

На жаль, у державі відсутня система підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації з вищою медичною освітою, які могли б надати кваліфіковану медичну допомогу хворим для досягнення ними максимальної фізичної повноцінності. Нині окремі функції з фізичної реабілітації виконують лікарі-фізіотерапевти та лікарі з лікувальної фізкультури. Але це не відповідає сучасним вимогам до фахівця з фізичної реабілітації.

Ідеальний варіант фахівця з фізичної реабілітації на даний час – це особа, яка отримала дві освіти: медичну і з фізичної культури та спорту, що вимагає надзвичайно великих економічних затрат для держави. Нераціональними вони є і для самого студента, тому такі фахівці практично відсутні.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008-2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Тернопільський медичний університет імені І.Я. Горбачевського пропонує об'єднати в стінах свого ВНЗ ці два надзвичайно важливі напрямки. Фахівець з фізичної реабілітації зможе виконувати професійні обов'язки в реабілітаційних центрах, медичних, освітніх, санаторно-курортних закладах, установах та організаціях державного, громадського і приватного секторів, а також проводити самостійно реабілітаційну практику в межах своєї компетенції.

Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського, маючи належну матеріально-технічну базу, адекватне навчально-методичне забезпечення, висококваліфікований кадровий склад і підтримку багатьох установ області щодо потреби у фахівця за напрямом «Біологія» та «Здоров'я людини», вважає доцільним ліцензувати підготовку бакалаврів у кількості 30 осіб за кожним з напрямків.

Експерти ВООЗ вважають, що основою збереження здоров'я людської популяції є передовсім не лікування, а профілактика захворювань (отруєнь). У нашій країні функцію забезпечення державного санітарно-епідеміологічного нагляду щодо безпеки для життя і здоров'я людини, продукції та середовища життєдіяльності здійснює Державна санітарно-епідеміологічна служба Міністерства охорони здоров'я України.

Підготовку лікарів для Державної санітарно-епідеміологічної служби проводять факультети медико-профілактичної справи вищих медичних навчальних закладів України. Можна стати фахівцем держсанепідслужби і після закінчення медичного факультету, пройшовши відповідну підготовку в інтернаті. Без сумніву, ліпше підготовленими до виконання вказаних вище завдань є випускники медико-профілактичних факультетів, у яких значно більше навчального часу відводиться на опанування питань щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення України. Крім того, випускники медичних факультетів дуже неохоче погоджуються міняти свій профіль підготовки на санітарно-епідеміологічний. Нині Державна санітарно-епідеміологічна служба не в змозі виконувати у повному обсязі покладені на неї завдання внаслідок недостатнього забезпечення підготовленими кадрами. Так, у Тернопільській області зайнято 319 посад лікарів санітарно-епідеміологічного профілю, у т.ч. і лікарями пенсійного віку, а вакантними є ще 68 посад. Не краща статистика і в інших областях України. Розв'язати цю проблему можна шляхом відкриття факультету медико-профілактичної справи у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського. Зазначимо, що в університеті нині вже є сформовані висококваліфіковані науково-педагогічні кадри та потужні бази. Для навчання майбутніх студентів цього факультету можуть бути використані добре оснащені обласна, міська та районна державні санітарно-епідеміологічні станції міста Тернополя.

У поточному році продовжено навчання викладачів на курсах вивчення англійської мови, а також запроваджена підготовка вивчення викладачами французької мови задля залучення в подальшому до лав студентів в нашому університеті франкомовних студентів. На даний час кількість викладачів, які мають сертифікат на викладання іноземною мовою,

становить 192 особи, серед них – тих, хто отримав 1-й рівень – 53 особи, 2-й – 68, 3-й – 71 викладач.

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Робота медичного факультету у звітному періоді була спрямована на реалізацію концепції розвитку університету, покращення навчально-виховного процесу, умов праці колективу факультету та виконання рішень щодо впровадження сучасних інноваційних підходів до форм і методів удосконалення навчального процесу.

Навчання студентів медичного факультету здійснювалося за типовими навчальними планами, затвердженими для спеціальності «Лікувальна справа» (7.110101) з дотриманням «Методичних рекомендацій для викладачів щодо організації навчального процесу в ТДМУ». На факультеті навчалось 1368 студентів, з них – за державним замовленням 770 та 598 за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Навчання здійснювалося як за кредитно-модульною системою (1-4 курси), так і за традиційною системою (5-6 курси) навчання.

Відповідно до концепції розвитку університету на медичному факультеті продовжувало удосконалюватися практично-орієнтоване навчання. Так, на кафедрі медичної біохімії та клініко-лабораторної діагностики навчально-наукового інституту фармакології, медичної біохімії і гігієни імені М. Скакуна працювало 5 тематичних кімнат (лабораторія ензимодіагностики, гормональних досліджень, білкового обміну, ліпідного обміну, вуглеводного обміну). Заняття з клініко-лабораторної діагностики проводили у лабораторіях МКЛ.

На кафедрі нормальної фізіології створено 6 тематичних навчальних лабораторій: з вивчення нейрогуморальної регуляції, фізіології аналізаторів, фізіології дихання та обміну речовин, фізіології крові, фізіології травлення та виділення. Всі навчальні лабораторії оснащені сучасним тематичним лабораторним і діагностичним обладнанням: (електрокардіографі «Кард-200», мікроскопи Granum з відеокамерами, рН-метри кислотності шлунка, спірограф, аудіометр, авторефрактометр, аналізатор поля зору, крісло Барані, апарат Рота, електроофтальмоскоп, фантоми «Шлунок людини», тощо).

На закупівлю оснащення для цих лабораторій торік використано всього 443 тис. грн., а 2009 року – 180 тис. грн. і планується до кінця року використати ще понад 300 тис. грн. з бюджету університету. Важливо відзначити, що після оновлення та оснащення кафедри фізіології, на ній більш активно працював студентський науковий гурток. Кількість студентів-гуртківців кафедри нормальної фізіології збільшилася порівняно з минулим навчальним роком на 83 %.

Викладачі кафедр, які проводять практично-орієнтоване навчання, пройшли курси підвищення кваліфікації на робочому місці у клінічних лабораторіях лікарень м. Тернополя та Рівного.

На кафедрі медичної біології, мікробіології, вірусології та імунології практичні заняття з паразитології проводять у паразитологічній лабораторії.

На курсі оперативної хірургії та топографічної анатомії студенти активно працювали у тренажерних залах та операційній. Всього проведено оперативних втручань на 147 експериментальних свинях.

Ефективність методики «єдиного дня» знайшла своє відображення на успішності та дисципліні студентів. Загалом покращилася успішність студентів I, II і III, IV курсів, які навчалися за кредитно-модульною системою. Якщо у минулому навчальному році на першому курсі не склали іспит 24 % студентів, то у звітному році їх було лише 19 %.

Для кращого опанування студентом обов'язкових практичних навичок протягом останніх трьох років для студентів факультету введені лінії практичних навичок – матрикули. Ця методика є хорошим стимулом для студентів щодо засвоєння вмінь, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою випускника. Підсумком засвоєння практичних навичок став для студентів 3, 4, 5 курсів медичного факультету запроваджений 2007-2008 року об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ). Треба зазначити, що у звітному році змінено Положення про ОСКІ (критерії оцінювання, іспит став допуском студентів до екзаменаційної сесії). У структуру ОСКІ внесено комунікативні навички (алгоритми спілкування студентів з пацієнтами). Результати складання ОСКІ: на 3 курсі не склали 14 студентів (5,5%), на 5 курсі 6 студентів (2,6 %), всі студенти 4 курсу склали ОСКІ. У минулому навчальному році майже 10 % студентів ОСКІ склали на 1-6 балів, а у звітному році їх кількість становила лише 3,0%.

Задля покращення засвоєння практичних навичок студентами 6 курсу у 2009-2010 навчальному році вводиться тижневий цикл стажування у навчально-практичних центрах первинної медико-санітарної допомоги при медичному пункті. Для цього вже підготовлено та оснащено навчальну базу в с. Зарубинцях Збаразького району, а на двох інших у с. Гнилиці Півдолоцького району та у с. Кокошинці Гусятинського району проводять ремонтні роботи.

Для покращення якості навчання та самостійної роботи студентів у всіх навчально-наукових інститутах і на клінічних кафедрах працювали бібліотеки, комп'ютерні класи, які під'єднані до мережі «Інтернет». У звітному році університет закупив 231 новий комп'ютер, що дозволило оновити комп'ютерний клас ННІ морфології та створити нові комп'ютерні класи на кафедрах: неврології і психіатрії, інфекційних хвороб, хірургії з урологією і анестезіологією, акушерства і гінекології, онкології променевої діагностики і радіаційної медицини, курсі фізіотерапії, кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини, педіатрії і дитячої хірургії. Всі комп'ютерні класи кафедр факультету під'єднані до системи «Інтернет».

Кафедри факультету провели роботу з наповнення системи дистанційного контролю знань «Moodle» тестовими завданнями, ситуаційними задачами, графічними матеріалами. На кожну тему практичного заняття підготовлено не менше, ніж по 250 тестових завдань. Дистанційний контроль знань введений з усіх дисциплін, які викладають на факультеті. Проте кафедрам необхідно постійно працювати над удосконаленням тестів, вчасним виставленням часу тестування та контролем за результатами тестування. За своєчасним виставленням всіх необхідних даних в «Інтернеті» ведуть постійний моніторинг як інспектори деканатів, так і секретаріат ректорату.

Студенти медичного факультету беруть

активну участь у науковій роботі навчально-наукових інститутів та кафедр. 55 студентів факультету з різних курсів брали участь у програмах «Студентська наука і профорієнтаційне навчання», «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації».

Студенти-гуртківці факультету стали призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт і предметних олімпіад. Так, студент 3 курсу Кохан Р.С. отримав диплом 3 ступеня за результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих дисциплін (науковий керівник – проф. Волков К.С.), студентка 5 курсу Лотоцька С.В. та 6 курсу Корнага Н.В. стали призерами Академії наук України у конкурсі наукових робіт, призерами олімпіад: 2 місце з терапії – Потупалова Т.О., керівник проф. Швед М.І., 3 місце з медичної генетики – Казимирів О.Я., керівник доц. Стеценко В.В.

Приємно також відзначити, що 3 студенти нашого університету (Шпот Н., Драпак М., Герасимюк М., науковий керівник – чл.-кор. АМН України, професор Ковальчук Л.Я.) стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих наук і нагороджені грамотами МОН України.

2009 року медичний факультет закінчили 236 вітчизняних студентів, з них – 184 вчилися на контрактних засадах, 152 – за державним замовленням. Випускники 19 травня 2009 р. успішно склали «Крок-2», середній відсоток правильних відповідей 80,2 %, що на 4,0 % виявилось вищим порівняно з минулим роком (76,2%). Приємно відзначити, що всі випускники 2009 року склали ліцензійний іспит. За результатами «Крок-2» наш навчальний заклад зайняв 3 місце серед вищих медичних навчальних закладів України.

Всі випускники склали державні практично-орієнтовані іспити, 44 з них отримали диплом з відзнакою та рекомендацію вченої ради ТДМУ на наукову роботу. Скерування на роботу отримали 152 випускника державного замовлення, з них 40 (26 %) – за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина». У сільські лікарські амбулаторії скеровано 20 (13 %) випускників, дільничні лікарні – 22 (14 %) випускники, в районні лікарні – 10 (7 %), у центральні районні лікарні – 80 (53 %) випускників, що разом складає 112 (74 %) випускників.

Вже традиційно посвята у студенти відбувалася з врученням першокурсникам матрикул, а випускники факультету отримували дипломи в мантиях, які закупили для них університет. На нашу думку, встановлення таких традицій має не лише естетичне, але й велике виховне значення, піднімає самоповагу наших випускників.

У звітному році досить продуктивно працювала вчена рада медичного факультету. Відбулося 10 засідань вченої ради, на яких розглянуто 39 питань, у тому числі конкурсні справи щодо обрання на посаду асистентів, доцентів кафедр. На одному із засідань було проведено захист 12 магістерських робіт.

Водночас на факультеті є деякі питання, яким колективу необхідно приділяти особливу увагу:

Необхідно на всіх кафедрах запровадити:

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

- щоденну підготовку студентів до інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок-1», «Крок-2»;

- постійно поповнювати банк тестових завдань дистанційного контролю знань у системі Moodle ситуаційними завданнями, графічними зображеннями і малюнками;

- працювати над виконанням наказу №348 від 26.11.07р. «Про створення творчих колективів для підготовки підручників, адаптованих до кредитно-модульної системи організації навчального процесу»;

- систематично удосконалювати організацію практично-орієнтованого навчання на теоретичних кафедрах.

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Фармацевтичний факультет завершив цей навчальний рік другим випуском провізорів-косметологів, третім – магістрів фармації та клінічної фармації, інтернів, п'ятим – провізорів, третім – клінічних провізорів.

Дипломи з відзнакою отримали 7 магістрів фармації і клінічної фармації, сертифікати про проходження інтернатури отримали 90 випускників – 76 провізорів загального профілю та 14 клінічних провізорів. Диплом провізора отримали 44 випускники, клінічного провізора – 14 спеціалістів; провізора-косметолога 5 випускників.

Кафедри факультету працюють за методикою єдиного дня, продовжують роботу з удосконалення навчального процесу, впроваджують нові навчальні інноваційні методики та програми, поповнюють веб-портал університету навчальними матеріалами. Так, викладачі фармацевтичного факультету створили і розмістили на веб-порталі всього: 5572 текстів: з них 146 – робочих програм, 1247 – презентацій лекцій, матеріалів до підготовки до лекцій – 1247, методичних вказівок – 1466, матеріалів до підготовки до занять – 1466. Нового навчального року співробітникам факультету необхідно слідувати за систематичним оновленням матеріалів на веб-порталі та їх якістю, а також систематично і своєчасно проводити комп'ютерний контроль знань за системою Moodle.

Однією з об'єктивних оцінок навчальної роботи факультету є результати складання студентами ліцензійного іспиту «Крок-1» та «Крок-2». Відповідно до рейтингу Міністерства охорони здоров'я України за результатами складання інтегрованих іспитів за результатами «Крок-1 та 2. Фармація» у 2008-2009 студенти фармацевтичного факультету посіли 1 місце в загальноукраїнському рейтингу.

Не можна залишати поза увагою стабільні високі результати наших студентів на Всеукраїнській студентській олімпіаді з фармації, яка містить шість випускаючих навчальних дисциплін. Так, 13-17 квітня 2009 р за результатами II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади за спеціальністю «Фармація», який відбувся на базі Харківського національного фармацевтичного університету, студентки 4 курсу фармацевтичного факультету Гардамала Людмила та Гончар Надія посіли II і III місце в особовому заліку, випередивши команди зі Львова, Києва, Запоріжжя. З деяких навчальних дисциплін наші студентки вибороли I і 2 місця з фармакології та 3 місце з аптечної технології ліків, промислової технології ліків, органі-

зації та економіки фармації та фармакогнозії.

Викладачі та студенти факультету активно співпрацюють з іншими навчальними закладами і фармацевтичною спільнотою. Традиційним стало проходження практики нашими студентами в східних областях України, зокрема, із стандартизації фармацевтичної продукції на базі Запорізького ДМУ, а практики з технології косметичних засобів на фабриці «Ефект» та у Національному фармацевтичному університеті м. Харків. Водночас студенти Запорізького державного медичного університету та Національного фармацевтичного університету проходять практику з фармакогнозії на базі НОК «Червона калина», беруть участь у літніх студентських школах.

Викладачі факультету активно розвивають науково-дослідну роботу. Так, на факультеті заплановані 2 теми науково-дослідних робіт «Пошук, створення, стандартизація, фармакоэкономика лікарських препаратів і біологічно активних добавок різних фармакотерапевтичних груп» та «Фармакогностичне вивчення деяких лікарських рослин» і за цією тематикою вже виконана 1 докторська, 3 кандидатських і 13 магістерських робіт.

Проте високому залишається відсоток працівників без наукових ступенів – 18 осіб, із них 16 осіб запланували і виконують дисертаційні роботи. Заплановані та виконуються також 3 докторські дисертації та 7 магістерських робіт. Нині з цих 16 виконавців подали до офіційного захисту 3 дисертанти (Демидяк О., Демид А. і Белей Н.), пройшли попередній захист – 1 пошукувач і планують до завершення року пройти апробацію ще 4 дисертанти.

Викладачі факультету за звітний період видали 48 статей, 7 інформаційних листів, отримали 3 патенти. Подана 1 заявка на патент.

Ефективною формою підготовки кадрів для факультету стала магістратура. Нині в магістратурі за напрямом «Фармація» навчається 7 осіб; 3 – за спеціальністю «Фармація»; 4 – за спеціальністю «Клінічна фармація». Магістр фармації Швидків Оксана (науковий керівник – доцент Коробко Дмитро) з грудня 2008 року перебуває в аспірантурі Дублінського університету (Dublin city university), де вивчає проблему фотохімічних реакцій у різноманітних умовах.

За звітний рік збільшена кількість студентів, які беруть участь у програмах «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» та «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації». Так, 12 студентів 5 курсу фармацевтичного факультету, крім участі у вищезазначених програмах, виконують дипломні роботи, які згідно з навчальним планом підготовки провізорів, затвердженим наказом МОН України від 01.08.07 № 446, є формою державної атестації студентів (замість складання відповідних випускних державних іспитів).

Успішними цього року стали і виступи наших студентів у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Студентка 3 курсу Вадзюк Юлія отримала 2 місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт в галузі «Теоретична медицина». Студентка того ж курсу Соколова Анастасія посіла 3 місце у фаховому Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з фармацевтичних наук.

Активізувалася навчально-методична робота співробітників факультету, які торік видали 3 підручники, 2 навчальних посібники, 2 збірники тестових завдань, 1 монографію. Серед них – підручник «Фармакокінетика» (співавтор проф. Кліщ І.М.), здано електронний посібник «Фармакогнозія» (проф. Фіра Л.С.). Наразі співробітники кафедр працюють над підготовкою 11 підручників і навчально-методичних посібників.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На стоматологічному факультеті навчається 644 вітчизняних і 109 іноземних студентів.

Навчання на факультеті проводять українською, англійською та російською мовами. 2009 року факультет уперше провів випуск 96 лікарів-стоматологів. 93 випускники отримали дипломи. 15 % випускників скеровані на роботу в сільську місцевість.

З 1 до 3 червня в університеті працювала експертна комісія з акредитації стоматологічного факультету. За результатами роботи комісії був складений експертний висновок про доцільність акредитації спеціальності «Стоматологія», що одержав підтримку на засіданні експертної комісії ДАК України 26 червня 2009 року.

26 травня 5-й курс вперше складав ліцензійний тестовий іспит «Крок-2. Стоматологія». За результатами троє (3%) студентів не склали іспит, і загалом такий результат дозволив факультету посісти 6 місце серед стоматфакультетів України.

Викладачі факультету 24 листопада 2008 року провели науково-практичну конференцію «Нові технології в стоматології» та 30 травня 2009 року – симпозиум на тему «Філософія успішної імплантації» за участю компанії U-impl Switzerland.

Цього навчального року кафедри стоматфакультету вперше запланували комплексну міжфакультетську науково-дослідну роботу «Клініка, діагностика, лікування вроджених вад розвитку обличчя, захворювання зубів і пародонту» (науковий керівник доц. Авдєєв О.І.), що дасть можливість молодим викладачам факультету більш активно долучитися до наукової роботи та планувати виконання дисертації.

Так, цього року подано до офіційного захисту одну і заплановано одну докторську дисертацію. Крім того, протягом останніх 3-х місяців додатково заплановано 7 кандидатських дисертацій.

Нині кафедри факультету досить добре обладнані сучасною навчальною, діагностичною та лікувальною апаратурою, але робота в цьому напрямі триває постійно: зміцнюється матеріально-технічна база факультету. У 2008-2009 навчальному році відкрито нову клінічну залу на три стоматологічні установи та дві навчальні кімнати в приміщенні, що на вулиці Чехова, 3, сучасну зуботехнічну лабораторію, яка оснащена необхідним обладнанням для якісної підготовки лікарів-стоматологів-ортопедів. 30 травня 2009 р. на базі університетської клініки вперше в Україні при навчальному закладі відкрито центр імплантології та стоматологічної реабілітації.

Завершуються необхідні ремонтні роботи у приміщенні, що на вулиці Чехова, 3, клінічні зали та навчальні кімнати

планується дооснастити 13 новими установками та іншим сучасним стоматологічним обладнанням. Для практичної роботи студентів підготовлено 15 клінічних залів, обладнаних за всіма видами санітарно-епідеміологічного режиму, в яких студенти зможуть удосконалювати свої практичні навички і працювати з пацієнтами.

На факультеті створені фантомні класи з встановленими сучасними стоматологічними фантомами, на яких студенти зможуть проводити навчальне обстеження пацієнтів та складати практичну частину комплексного державного іспиту.

Співробітники факультету проводять активну навчально-методичну роботу. Минулого року викладачі видали «Щоденник виробничої практики» для студентів III та IV курсів з таких дисциплін: «Хірургічна стоматологія», «Терапевтична стоматологія», «Терапевтична стоматологія (пародонтологія)», «Ортопедична стоматологія». Крім того, викладачі факультету підготували 308 текстів навчально-методичних матеріалів, які розміщені на веб-порталі університету. Серед них – 272 текстів для практичних занять, 145 текстів лекцій, 37361 тестових завдань.

Протягом 2008-2009 навчального року деякі студенти стоматфакультету брали активну участь у студентських наукових і профорієнтаційних програмах (всього – 3 студенти), значно більше студентів відвідали науково-практичні конференції нашого та інших університетів України (Полтава, Львів). Студент 5 курсу Шевчук Андрій зайняв 2-е місце в конкурсі «Фахівець-2009», що проводився в приватній стоматологічній клініці «Ортолайн» у Львові. У II етапі Всеукраїнської олімпіади з фаху «Стоматологія» студентка 5 курсу Сай Євгенія ввійшла в 10 кращих.

Студенти стоматологічного факультету неодноразово залучались до культурно-патріотичних заходів на рівні університету та міста.

На жаль не обійшлося без проблемних питань і 5 викладачам факультету в зв'язку з тим, що не запланували теми кандидатської дисертації, згідно рішення вченої ради університету, не було продовжено трудовий договір.

Але стоматологічний факультет наймолодший в університеті та його становлення триває. Цього навчального року ректорат ставить перед факультетом такі завдання:

- продовжувати роботу з впровадження сучасних комп'ютерних технологій викладання та контролю знань студентів за системою «Moodle»;
- завершити оснащення зубопротезної лабораторії, клінічних залів у приміщенні, що на вулиці Чехова 3;
- зміцнити кадровий склад кафедр, залучивши до роботи 12 нових викладачів, кращих випускників нашого та інших ВНЗ України.

Ректорат вважає за доцільне провести реорганізацію кафедри терапевтичної та дитячої стоматології і створити на її базі дві кафедри: кафедру терапевтичної стоматології та кафедру стоматології дитячого віку.

Деканату факультету необхідно продовжувати роботу із залучення фахівців відповідного профілю для організації підготовки студентів з нової спеціальності 7.110106 «Стоматологія».

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

У 2008-2009 навчальному році факультет працював з двома контингентами лікарів: лікарями-курсантами і лікарями-інтернами, серед яких на госпрозрахунковій основі навчалося 1513 лікарів-курсантів і інтернів, а на бюджетній – 476.

Протягом року деканат факультету контролював хід виконання робочих програм, їх перегляд, доповнення та корекцію, а також проведення тренінгового навчання до складання комп'ютерного іспиту на визначення ступеня знань на категорію або звання спеціаліст. За результатами ліцензійного іспиту «Крок-3», лікарі-інтерни нашого факультету у квітні 2009 року склали іспит з загальним середнім балом 78,5% (2008 року середній бал склав 73,5%) і зайняли 3-тє місце в загальноукраїнському рейтингу. Зокрема, кафедра терапії та сімейної медицини цього навчального року разом з іншими новаціями запровадила проведення підсумкової наукової конференції, де апробують відібрані інтернівські роботи, які мають найбільше значення для практики. На цій же конференції апробували і магістерські роботи, що дало можливість значно підвищити якість цих робіт порівняно з минулими роками.

На кафедрі хірургії запроваджено самостійне чергування по лікарні лікарів-інтернів в неургентні дні, що значно підвищує відповідальність і вимогливість до виконуваної ними роботи, відповідно, до якості практичної підготовки лікаря. Чергування «підстраховують» викладачі, які курують цю групу.

Вперше цього навчального року кафедра акушерства та гінекології запровадила виїзні цикли тематичного вдосконалення з питань невідкладних станів. Протягом року було проведено 5 циклів, якими охоплено практично всіх акушерів-гінекологів області.

На кафедрі педіатрії під час навчання лікарів-інтернів і лікарів-курсантів використовуються компакт-диски. Веб-сайт кафедри заповнений робочими програмами, методичними розробками, презентаціями лекцій і матеріалами підготовки до лекцій.

У січні 2009 року деканат ФПО отримав дозвіл з МОЗ України на проведення спеціалізації лікарів-інтернів з фаху «Стоматологія», яка започаткована з 1 серпня цього року.

Станом на 28 серпня в деканаті ФПО зареєстровано 113 інтернів, що навчаються за державним замовленням, і 207 – за контрактом. З них за спеціальністю лікувальна справа буде навчатися 149 інтернів, стоматологія – 95 та фармація – 76 лікарів-інтернів.

За звітний період викладачами факультету опубліковано:

у журналах 62 статті; у збірниках – 25 тез; отримано патентів – 2; інформаційних листів – 3; впроваджено наукових досліджень в практику охорони здоров'я – 18; проведено 6 науково-практичних конференцій.

В 2008-2009 році захищена 1 докторська дисертація (доц. О.Е. Самогальська) та скерована до захисту ще 1 докторська дисертація (доц. Ярема Н.І.) та 3 кандидатські дисертації (Гаріян Т.В., Дикий О.Г., Берегуляк О.О.).

Викладачі факультету активно виступали з доповідями на наукових конферен-

ціях: міжнародних – 3 (Франція, Росія – 2); всеукраїнських – 38; обласних та місцевих – 22.

Співробітники кафедр ФПО були постійно залучені до проведення консультативно-лікувальної роботи у тих відділеннях, де базуються кафедри, а також і в інших відділеннях лікарень, згідно з графіками.

За звітний період професори і доценти ФПО проконсультували – 18662 хворих; асистенти пролікували – 1515 хворих; провели клінічні конференції та розбори хворих – 58; клініко-анатомічних конференцій (у відділах) – 34.

У практику лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я кожна кафедра нашого факультету впровадила від 4 до 7-8 нових методів діагностики та лікування хворих з різною патологією, проте факультет отримав ще мало охоронних документів на винаходи і рацпропозиції.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Кількість іноземних студентів, які навчаються в Тернопільському державному медичному університеті, зростає з року в рік. Протягом 2008-2009 навчального року на факультеті іноземних студентів навчалося 706 студентів з 46 країн (у 2007-2008 н. р. 596 студентів з 42 країн). Крім того, українську та російську мови на підготовчому відділенні цього року виявили бажання вивчати 56 слухачів.

Нинішнього року зміцнено навчальну базу факультету за рахунок створення нових чотирьох випускаючих кафедр для іноземних студентів, на яких працюватимуть викладачі, що мають найвищий рівень володіння англійською мовою. Сподіваємося, це покращить якість підготовки іноземних студентів.

Минулого навчального року продовжувалося наповнення Web-порталу університету інформацією для іноземних студентів англійською та російською мовами. Кафедрам слід особливу увагу звернути на підготовку тестів для програми MOODLE. З першого вересня всі іноземні студенти (англо- і російськомовні) повинні мати змогу тестуватися за цією програмою.

У 2008-2009 н.р. було розширено співпрацю з фірмами, що скеровують до нас студентів на навчання (підписано 7 нових контрактів). Нині найбільший контингент студентів до нас надходить з африканських країн (понад 200 студентів з Африки, з них 113 – з Нігерії).

У червні 2009 року закінчили навчання 99 іноземних студентів медичного факультету (з них 3 отримали диплом з відзнакою) та 11 студентів-фармацевтів. Крім того, цього року вперше відбувся випуск іноземних студентів-стоматологів (15 випускників) і іноземних медсестер-бакалаврів. Також у міжнародній медсестринській школі закінчили навчання 13 молодших медсестер. Більшість з них залишаються у нас на навчання в бакалавраті.

Деканат іноземних студентів значну увагу приділяв організації студентського дозвілля. Студенти-іноземці зорганізували чимало вечорів, зокрема, хоча відзначити вечір міжнародного культурного обміну, на який прибули посол Малайзії в Україні і міський голова Тернополя. Для іноземних студентів постійно зорганізовуємо ознайомчі екскурсії містом, поїздки до Збаража та у Карпати.

ННІ МЕДСЕСТРИНСТВА

Контингент студентів ННІ медсестринства станом на 01.05.2009 року становив 143 особи. Останніми роками збільшується кількість студентів, які навчаються на контрактній формі (за рахунок іноземних студентів).

Навчальний процес у ННІ медсестринства забезпечують 95 викладачів з кафедр медичного, фармацевтичного факультетів Тернопільського державного медичного університету, з науковим ступенем 73 (77%), з них – 8 докторів наук (11%) та 65 кандидатів наук (89%). Тобто, в ВНЗ створена потужна навчально-наукова структура для навчання медсестер, бакалаврів та магістрів медсестринської справи.

Важливою складовою стратегічного плану розвитку медичної галузі є запровадження новітніх підходів до організації підготовки медичних сестер. Завдяки вжитим на державному рівні заходам впроваджено ступеневу форму освіти медичних сестер, що забезпечує утвердження медсестринства як окремої і незалежної професії.

Нині ступенева медсестринська освіта в Україні передбачає етапне навчання: молодший спеціаліст, бакалавр, магістр. Така етапність підготовки в сукупності надає молодій особі, яка пройшла ці етапи, закінчену вищу медсестринську освіту, аналог вищої лікарської освіти, що значно розширює можливості наступного працівника з наданням можливості займати посади управлінського рівня.

Фактично з впровадженням бакалаврату 1995 року ми почали готувати медсестер-менеджерів, які можуть і повинні працювати як самостійні професіонали, співпрацювати з лікарем, а не просто допомагати йому.

ННІ медсестринства також забезпечує у повному обсязі викладання програми бакалаврату медсестринства для тих студентів, які вже мають лікарську освіту і бажують тепер здобути звання бакалавра медсестринства.

У 2008-2009 н.р. випущено 49 фахівців: молодших спеціалістів – 24; медсестер-бакалаврів – 18; лаборантів бакалаврів – 7.

Впровадження магістратури з медсестринства цього року стало головним кроком у напрямку підготовки кваліфікованих викладачів з медсестринства, якщо говорити про галузь освіти, а також менеджерів медсестер «вищого ешелону» – керівників лікарень сестринського догляду (хоспісів), завідувачів відділень сестринського догляду в багатопрофільних лікарнях, заступників головних лікарів з медсестринства.

У липні 2008 року затверджено програму та одержано ліцензію щодо підготовки магістра медицини зі спеціальності 8.110100 «Сестринська справа», що дає можливість студентам продовжити професійне зростання та отримати ступінь магістра сестринської справи. Нині в магістратурі з медсестринства навчається 18 осіб. Це головні медсестри лікарень м. Тернополя і викладачі ТДМУ, які попередньо здобули кваліфікацію бакалавра медсестринства.

Приємно відзначити, що наш ННІ медсестринства є лідером у впровадженні реформ у медсестринській освіті. Першим таким кроком стало навчання іноземних студентів за експериментальним навчальним планом, що базується на вимогах як

американських, так і українських систем медсестринської освіти. Почавши усього з 10 студентів у 2006 р., зараз ми збільшили набір утричі. Зрозуміло, що мета цього проекту була економічною.

Часто перешкодою для отримання освіти бакалавра є віддаленість навчальних закладів від основного місця роботи і проживання медсестер, а також неможливість залишити роботу на тривалий час. Тому вперше в Україні, вивчивши світовий досвід роботи дистанційної форми навчання на детальному прикладі медсестринської школи Мері Блек (Південна Кароліна, США) та заручившись підтримкою Міністерства охорони здоров'я України, Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського запровадив дану форму навчання щодо підготовки медсестер-бакалаврів.

Дистанційна освіта дозволяє підвищувати кваліфікаційний рівень медсестри без відриву від виробничого процесу та залучати до навчання іноземних громадян. Для забезпечення дистанційної освіти у ННІ медсестринства було створено центр дистанційної форми навчання медсестер-бакалаврів, придбано спеціальне програмне забезпечення, створений спеціальний розділ на веб-сторінці університету. Викладачі, залучені до викладання за допомогою дистанційних програм, пройшли спеціальні курси підготовки.

Ми багато досягли за неповних 4 роки існування ННІ медсестринства, але усвідомлюємо, що це лише невелика частина шляху, що лежить перед нами.

У наших планах вдосконалення роботи над існуючими програмами, щоб у майбутньому нас могли називати не лише першим, але й кращим освітнім закладом медсестринської освіти.

Наступного навчального року плануємо створення дистанційної форми навчання в магістратурі з медсестринства, а надалі – впровадження наукових ступенів і аспірантури в медсестринстві, як втілення у життя реформ в галузі медсестринської освіти МОЗ України та Всеукраїнської програми розвитку медсестринства України на 2005-2010рр., затвердженої наказом МОЗ України від 08.11.2005р. №585.

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Нині зреалізовано такі етапи формування інформаційної навчальної системи університету:

- розміщення на Web-порталі робочих програм кафедр, методичних вказівок, розкладів занять, графіків чергувань викладачів на кафедрах.

- розміщення викладачами на персональних Web-сторінках наборів слайдів до кожної лекції;

- розміщення викладачами матеріалів для підготовки до лекцій для студентів. Тут розміщено інформацію (текстовий матеріал з літературних джерел (за винятком основного підручника), необхідні графічні зображення, фото- та відеофільми), прочитавши та переглянувши які студент буде підготовлений до сприйняття лекції;

- розміщення кафедрами матеріалів для підготовки до практичних занять: текстовий матеріал, малюнки, посилання на відеофільми. Тут викладачі розміщують найціннішу інформацію до проведення заняття;

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

- розсилання центром тестування (кафедрами) оцінок післясеместрових іспитів на персональні Web-сторінки студентів;

- розсилання деканатами інформації про недопуск до іспитів в зв'язку з невиконанням навчальної програми, а також інформації про відсоток виконання ліній практичних навичок на Web-сторінки студентів.

Крім того, у 2008-2009 навчальному році з усіх дисциплін в університеті на альтернативній основі запроваджено щоденний електронний контроль знань студентів за програмою «Moodle», який проводиться напередодні практичного заняття з виставленням відповідної оцінки. Результати оцінювання можна переглядати як з усіх факультетів, курсів, груп, так і з кожного студента зокрема. При цьому формуються гістограми успішності для кожного заняття. База даних тестових завдань для щоденного тестового контролю нараховує понад 150 тисяч тестів.

Комп'ютерні технології застосовуються при проведенні семестрових тестових іспитів. Програмне забезпечення, яке розробив відділ інформаційних технологій, містить три головні програми:

- формування кафедрями банку тестових завдань. Нині вже створено понад 200 тисяч тестових завдань, з яких формуються буклети тестових завдань та еталони відповідей;

- розпізнавання зашифрованих відсканованих робіт студентів та їх комп'ютерне оцінювання;

- дешифрування робіт та формування відомостей і розсилка оцінок на Web-сторінки студентів.

Для аналізу валідності тестових завдань уперше в Україні було впроваджено метод на основі гістограм валідності.

У всіх навчально-наукових інститутах, факультетах та кафедрах університету створено матеріально-технічну базу, необхідну для впровадження сучасних інформаційних технологій. Така база має: 8 комп'ютерів-серверів (Web-баз даних, серверів додатків), 731 комп'ютерів-клієнтів, мережеве та комутаційне обладнання, що повністю ґрунтується на оптиковолоконних технологіях і забезпечує перепускную здатність в 100 Мбіт/сек, 32 комп'ютерні класи. У 2008-2009 навчальному році, проклавши оптиковолоконні лінії до клінічних кафедр, розташованих у найвіддаленіших куточках міста, завершено процес формування університетської комп'ютерної мережі на новій технологічній основі. Досягнуто кількісне співвідношення «комп'ютер – студент»: 1:5, що навіть переважає середньоєвропейський показник. Для формування комп'ютерних класів протягом 2008-2009 навчального року придбано 231 комп'ютер.

Слід зазначити, що вартість створення внутрішньоуніверситетської комп'ютерної мережі на оптиковолоконній основі великою мірою здешевило те, що значний обсяг робіт з прокладання локальних мереж виконують працівники відділу інформаційних технологій.

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека завжди була важливим навчальним та науковим центром ВНЗ. Головною метою діяльності бібліотеки університету є забезпечення навчального процесу, допомога в науковій роботі, розширення інтелектуальних здібностей читачів.

Бібліотечний фонд за 2008/2009 навчальний рік зріс на 3047 прим. і тепер становить 389605 прим. документів, з яких: навчальної літератури – 205075 прим., наукової літератури – 170557 прим., з яких періодичних видань – 50890 прим., літератури на іноземній мові – 5708 прим., компакт-диски, що розробили кафедри відповідно до навчальних програм, налічують – 689 CD-ROM.

Середня кількість навчальної літератури на одного студента складає 58,9 прим., наукової літератури – 48,2 на одного читача-науковця.

Проаналізувавши книгозабезпечення навчальною літературою, бачимо, що:

Медицинський факультет з фундаментальних та клінічних дисциплін забезпечений на 100%.

Фармацевтичний – з дисциплін хімічного та природничого профілю, професійної підготовки – забезпеченість 100%; з спеціальності «Технологія парфумерно-косметичних засобів» – забезпеченість 50%.

Стоматологічний факультет підручниками з загальних дисциплін забезпечений повністю, з спеціальних дисциплін забезпеченість 80 %.

Всі факультети з суцільно-економічних дисциплін забезпечені на 80 %.

На постійному контролі бібліотеки та деканату перебуває забезпеченість підручниками іноземних студентів. За 2008-2009 навчальний рік фонд англійської літератури зріс на 666 прим. і становить – 5708 прим.

Велику допомогу в забезпеченні навчального процесу надають електронні видання з усіх дисциплін факультетів українською, російською та англійською мовами.

За 2008-2009 навчальний рік фонд електронних книг поповнився на 449 прим. і нині становить 689 CD-ROM.

З впровадженням в навчання методик «єдиного дня» зростає роль читальних залів навчально-наукових інститутів та клінічних кафедр. Тому бібліотека постійно увагу приділяє наповненню цих підрозділів новими надходженнями навчально-методичної літератури та електронними книгами.

У бібліотеці функціонує три абонементи видачі літератури та чотири читальні зали. До послуг користувачів 38 комп'ютерів, об'єднаних в єдину локальну мережу з під'єднанням до «Інтернету». Загальна кількість читачів, що відвідують бібліотеку, становить 14265 користувачів, яким було видано 38 124 прим. видань. Щоденна кількість відвідувачів з усіх структурних підрозділів бібліотеки та комп'ютерних залів в середньому нараховує 400-420 користувачів. Читальні зали ІІІ та кафедр щоденно відвідують від 100 до 220 користувачів.

Для забезпечення наукового процесу бібліотека цього року отримувє 103 назви медико-біологічних, хіміко-фармацевтичних періодичних видань, змст яких повністю розкритий в предметному каталозі. Саме журнальним статтям належить перше місце в системі наукової комунікації і приблизно 68% запитів наших науковців становлять статті з періодичних видань.

Про нові надходження літератури та періодичних видань бібліотека інформує користувачів на «Днях інформації», які відбуваються в четвер та п'ятницю останнього тижня місяця.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Протягом 2008-2009 навчального року відділ міжнародних зв'язків організував закордонні відрядження 54 працівників ТДМУ, а саме: з метою участі в міжнародних наукових і освітніх форумах та конференціях – 36 працівників, для проходження стажувань – 18 працівників.

Для вдосконалення рівня професійної майстерності та освоєння сучасних європейських методик лікування та діагностики захворювань було організовано 18 закордонних відряджень для 34 викладачів університету. Зокрема, м. Катовіце (Польща) відвідав проф. Гришук Л.А., у семінарі «Дитяча ендокринологія/нефрологія» в м. Зальцбург (Австрія) взяла участь доц. Балацька Н.І., в ІІ конгресі Європейської академії педіатрів (м. Ніцца (Франція)) – проф. Банадига Н.В., з метою участі у проходженні курсу з медичного рятівництва, яку провела Польська рада реанімації, було організовано відрядження до м. Кросно (Польща) делегації ТДМУ у складі проф. Гудими А.А., к.мед.н. Герасиміва І.М., к.мед.н. Левицького П.Р., Ляховича Р.М., студентів медичного факультету Потупалової Тетяни, Масківа Олександра.

З метою участі у конгресі з андропаузи та менопаузи «EMAS-8» у м. Лондон (Великобританія) було організоване відрядження доцента кафедри внутрішньої медицини Мартинюк Л.П.

Для участі у XIV Міжнародному конгресі Федерації європейських товариств хірургів кисті у м. Познань (Польща) організоване відрядження ректора та співробітників університету.

Для запровадження нових освітніх технологій та навчальних методик було організовано 5 закордонних відряджень для 10 викладачів університету. Зокрема, в ІІ конференції «Colloquium Pharmaceuticum» (м. Познань, Польща) брала участь делегація ТДМУ у складі доцента кафедри фармакології Олещук О.М., асистента Павл О.І., у XII Грацькій конференції «Quality of Teaching in Medicine» (м. Грац, Австрія) – керівник відділу міжнародних зв'язків, доц. Лісничук Н.Є., доц. Сахарова І.Є.

Зазначимо, що наш університет за впровадження нових освітніх технологій у вересні 2008 року було нагороджено почесною грамотою та кубком «EuroEducation 2008», що свідчить про європейське визнання наших розробок у навчальному процесі.

У програмі «Підвищення рівня знань та подальшого практичного їх впровадження у навчальний процес» (м. Брістоль Великобританія) взяла участь доц. Козак Д.В.

Важливе значення для подальшого співробітництва у підготовці медичних сестер та збільшення залучення іноземних громадян до здобуття вищої медичної, зокрема, медсестринської, освіти в Україні мало відрядження в Університет Південної Кароліни, Апстейт (м. Спартанбург, США) делегації викладачів Тернопільського медичного університету у складі проф. Яшана О.І., доц. Ястремської С.О. та заступника директора ННІ медсестринства Коноваленка С.О.

З метою вивчення європейського досвіду створення та функціонування університетських клінік у липні відбувся робочий візит ректора ТДМУ, проф. Ковальчука Л.Я. до Німеччини у складі офіційної делегації уряду та МОЗ України.

У зв'язку з виконанням Програми дій з інтенсифікації співробітництва у галузі охорони здоров'я між ФРН та Україною на підставі Спільної заяви про співробітництво у галузі охорони здоров'я від 19.09.2007 р., розділ 3 «Відновлення діяльності університетських медичних закладів» 2009 р. наш медичний університет з робочим візитом відвідала делегація з міністерства охорони здоров'я ФРН у складі радника цього відомства п. Йоахіма Манца та керівника проекту «Спільна українсько-німецька ініціатива з ВІЛ/СНІД» п. Торстена Брецина.

У квітні 2009 року на базі відділу міжнародних зв'язків ТДМУ створено «Інформаційний центр європейської та євроатлантичної інтеграції». Матеріали центру опубліковано на веб-сайті університету.

Для розширення обріїв міжнародного студентського спілкування та для ознайомлення з особливостями європейської медичної освіти було організовано навчання студентів ТДМУ на навчально-клінічних базах медичних закладів Варшави, Лодзі, Щеціна (Польща). У серпні 2008 року таке стажування пройшли 24 студенти, у липні 2009 року – 3 студенти.

Великий резонанс серед студентства України та сусідніх європейських країн отримали «Міжнародні літні студентські школи»

У липні 2008 року на базі НОК «Червона калина» відбувся ІІІ етап міжнародного проекту «Міжнародні літні студентські школи». В «Міжнародних літніх студентських школах», окрім 50 студентів ТДМУ, взяли участь 43 представники медичних університетів Австрії, Чехії, Словаччини, Польщі, Росії, Індонезії, а також Національного фармацевтичного університету (м. Харків), Кримського державного медичного університету (м. Сімферополь), Запорізького державного медичного університету (м. Запоріжжя). Під час Міжнародних літніх студентських шкіл відбулися презентації всіх країн-учасниць, змагання з медицини невідкладних станів «Emergency teamwork», а також ознайомчі екскурсії замками Золотого кільця України (Золочів-Підгірці-Одесько-Збараж). Цьогоріч у рамках цього проекту відбувся візит ІІ та ІІІ секретарів Посольства Індонезії в Україні на НОК «Червона калина» з метою налагодження співпраці між медичним університетом в м. Джакарта (Індонезія) та ТДМУ.

У липні 2009 року проведено ІV етап Міжнародних літніх студентських шкіл на базі НОК «Червона калина». Цього року у них брали участь студенти із Словаччини, Польщі, Росії та медичних ВНЗ з Донецька, Дніпропетровська, Полтави, Вінниці та Львова.

Гранти. Для здійснення міжнародних відряджень з метою участі в науково-практичних конференціях і проходження стажувань за звітний період було отримано 15 грантів на суму 12 900 євро.

Інформація про результати поїздок регулярно висвітлюється на шпальтах газети «Медицина академія», а також на веб-сторінці нашого університету.

Планується продовжувати роботу щодо залучення університету в світовий науковий та освітній простір, організації спільних наукових міжнародних проектів, укладання угод із закордонними вищими навчальними закладами для організації стажування викладачів університету задля вивчення досвіду організації навчального процесу.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008-2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

НАУКОВА РОБОТА

Нині в університеті працює 502 викладачі, з них – 75,3 % з науковим ступенем: 79 докторів наук (16,7 %) та 287 кандидатів наук (57,6 %). Середній вік професорів у 2008-2009 н.р. – 59 років. Ми й надалі будемо берегти досвідчених викладачів, незважаючи на їхній вік, поруч з якими будуть працювати і переймати досвід молоді викладачі.

Водночас хочу звернути увагу, що викладачами працюють 133 (26 %) працівників без наукового ступеня. Їх середній вік – 28 років. Зниження відсотку викладачів без наукового ступеня можна пояснити організацією нових кафедр стоматологічного, фармацевтичного факультетів та інституту медсестринства. Саме за рахунок цього на стоматологічному та фармацевтичному факультетах кількість викладачів без наукового ступеня досягає відповідно 85 % та 41 %. Тому одним з актуальних завдань цих факультетів є активізація наукової роботи, затвердження нових науково-дослідних робіт кафедр і дисертаційних досліджень.

У цьому напрямку вже є деякі зрушення. Так, у результаті проведеної роботи з викладачами стоматологічного факультету, прийнято рішення про планування першої комплексної міжкафедральної науково-дослідної роботи, за ініціативою проректора з наукової роботи підготовлено та підписано наказ по університету про безкоштовну публікацію наукових статей виконавцями докторських і кандидатських дисертацій у журналах, які видаються у видавництві «Укрмедкнига».

У звітному 2008-2009 роках в **аспірантурі** проходили підготовку 50 осіб, з них з відривом від виробництва навчалось 18 осіб (у тому числі, 1 – у цільовій аспірантурі Національного фармацевтичного університету, 2 – іноземних громадян), без відриву від виробництва – 32 аспіранти.

У звітному році було відрховано 3 очних аспіранти, які закінчили термін навчання, виконали програму і успішно захистили дисертації. Також було відрховано 7 аспірантів без відриву від виробництва (1 аспірант зі спеціальності «фармакологія», які достроково захистили дисертації).

31 грудня 2008 року розпочали навчання ще 5 очних та 10 заочних аспіранти, з яких 2 навчаються на умовах контракту. Тобто, станом на 1 червня 2009 р. в аспірантурі навчається 40 осіб, в тому числі 15 аспірантів з відривом від виробництва та 25 – без відриву від виробництва.

У **магістратурі** в поточному році навчалось 55 лікарів-інтернів та провізорів і клінічних провізорів-інтернів (28 – на держбюджеті та 27 – на контрактній формі навчання), з них виконали план навчання і успішно захистили магістерські роботи – 24 особи (17 – лікарів-інтернів, 7 – провізорів і клінічних провізорів-інтернів).

Наприкінці навчального року в магістратурі навчатиметься 31 лікар-інтерн та провізорів-інтернів (11 – на держбюджеті, 2 – на контрактній формі навчання) та 18 медсестер-бакалаврів.

У **клінічній ординатурі** в 2008-2009 н.р. проходили підготовку 39 клінічних ординаторів. 27 осіб навчалися на державній формі навчання і 12 – на контрактній, (з них 11 іноземні громадяни). Слід зазначити, що порівняно з попередніми роками, зростає кількість іноземних громадян, які навчаються на умовах кон-

тракту в клінічній ординатурі. В поточному році 9 клінічних ординаторів у зв'язку із закінченням терміну навчання відрховано.

За планом підготовки науково-педагогічних кадрів 2009 року виконується 123 дисертаційні роботи (19 докторських і 104 кандидатських). Ще 65 дисертаційних робіт є на етапі планування. План підготовки докторів і кандидатів наук за 2008 рік виконано. Протягом навчального року захищено 4 докторських та 18 кандидатських дисертацій. Докторами наук стали: Голяченко А.О., М.В. Гребеник, А.М. Пришляк, Рузібаєв Р.Ю. До кінця 2009 р. згідно з планом повинні захистити ще 7 докторських (Андрішин О.П., Корнага С.І., Нагайчук В.І., Цідилко У.М., Маланчин І.М., Волкова Н.М., Денефіль О.В.) та 18 кандидатських дисертацій.

Велику роль у підготовці наукових кадрів в університеті відіграють 2 спеціалізовані вчені ради. За період з вересня 2008 року до травня 2009 року спеціалізована вчена рада Д 58.601.01 провела 12 засідань, на яких проведено захист 4 докторських та 21 кандидатської дисертацій.

З вересня 2008 року до травня 2009 року спеціалізована вчена рада К 58.601.02 провела 5 засідань, на яких проведено захист 9 кандидатських дисертацій: 3 дисертації за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія; 6 дисертацій за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія.

Згідно з планом в університеті виконується 25 комплексних науково-дослідних робіт, з них 4 – державного фінансування і 21 – пошукова тема.

Більшість наукових досліджень в університеті продовжують виконувати за такими напрямками:

- хвороби серцево-судинної системи;
- хвороби кісток і суглобів, остеопороз;
- гастроентерологія і гематологія.

Державне фінансування науково-дослідних тем, оплата цільових державних програм і госпдоговірні тема в сумі дадуть змогу отримати 2009 р. 380 тис. грн.:

1. «Корекція структурно-функціональних змін тонкої кишки при поєднаних патологіях органів панкреатогепатобіліарної зони (експериментальне дослідження)». Наук. керівник – доцент Н.Є.Лісничук. Обсяг фінансування на 2009 рік – 120,64 тис. грн.

2. «Патогенний вплив політравми на стан внутрішніх органів і розробка шляхів системної корекції». Наук. керівник – професор А.А. Гудима. Обсяг фінансування на 2009 рік – 87,1 тис. грн.

3. Фрагмент Державної наукової програми з кардіології «Розробка диференціальних методів корекції у хворих на артеріальну гіпертензію». Наук. керівник – професор М.І. Швед. Обсяг фінансування на 2009 рік – 60 тис. грн.

4. «Розробка технології виготовлення подрібненого субстрату консервованої шкіри свині». Наук. керівник проф. І.М. Кліш. Обсяг фінансування на 2009 рік – 112,26 тис. грн.

На засіданні наукової комісії в червні затверджені матеріали планування 2-х госпдоговірних тем: «Вивчення можливостей корекції гепатотоксичної дії антиретровірусних препаратів та їх комбінації з антимікобактеріальними засобами за допомогою ентеросорбенту Ентеросгель – паста для перорального застосування», наук. керівник проф. К.А. Посохова, «Використання кварцетину в якості гепатопротектора в комплексному лікуванні хво-

рих на туберкульоз легень» з Борщагівським хімфармзаводом (термін виконання майже 1 рік). Це дозволить університету додатково отримати фінансування близько 180 тис. грн.

У 2008-2009 навчальному році суттєво збільшилась кількість грантових досліджень, які дали університету 60 тис. грн. додаткових коштів (торік – 30 тис. грн.)

Нині університет володіє досить потужною науковою базою, оснащеною сучасною апаратурою. Всі 6 науково-дослідних лабораторій університету акредитовані та сертифіковані.

На базі МНКЛ у 2008-2009 роках виконувались дослідження для 12 магістерських, 19 кандидатських, 9 докторських робіт, 2 кафедральних планових науково-дослідних робіт. Загалом в МНКЛ за 2008-2009 рік обстежено 2781 пацієнтів, і виконано 26172 аналізів. Лабораторія впровадила деякі нові методики досліджень, зокрема, визначення рівня клітинного імунітету методом проточної цитометрії, показників системи інтерлейкінів, альфа-туморнекротизуючого фактора, глікогемоглобіну, фактора Віллебранда. Лабораторія виконує обстеження студентів та працівників університету при проходженні медичних оглядів. За 2008 рік було виконано таких аналізів 1488, за 5 місяців 2009 року 1620 аналізів.

На виконання рекомендацій комісії МОЗ України, яка працювала в університеті 4-5 грудня 2008 року лабораторії рекомендовано придбати апарати для дооснащення, а саме: коагулометр; шей-

Табл. 1.

Засоби виміральної техніки загального (ЗВТЗП) та медичного призначення (ЗВТМП).	Кількість, шт
ЗВТ, що належать університету	2553
в т. ч. - в експлуатації	2480
з них : для НДР і лікувального процесу	756
для обліку і розрахунків	202
навчальні	1484
індикаторні	38
тимчасово не використовуються	73
в т. ч. потребують ремонту	12
підготовлено до списання	46

кер-термостат; гематологічний аналізатор; центрифуги, загальною сумою понад 150 тис. грн. Відповідні документи на ці апарати проходять тендерну процедуру.

Нарешті в лабораторії активізувалося виконання науково-дослідних робіт на проточному цитофлюориметрі. На даний час проводяться дослідження параметрів клітинного імунітету визначення та підрахунок стовбурових клітин, закуплено реактиви для діагностування гематологічної онкопатології на суму понад 10 тис. грн.

2009 року на базі ЦНДЛ виконувалося 4 науково-дослідні роботи на замовлення МОЗ України. На їх виконання виділено 380,0 тис. грн. а також 31 дисертаційна робота, з них: 6 докторських, 25 кандидатських, а також 1 магістерська робота. У лабораторії активно працюють студенти-науковці.

МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА

Наш університет наказом Міністерства

Табл. 2.

вересень 2008 – червень 2009	
Наукова продукція	Кількість
Заключні та проміжні звіти про НДР	18
Рукописи та первинна документація дисертацій	23
Рукописи магістерських робіт	25
Планові та дисертаційні роботи на етапі планування	55
Наукові статті в журналах	652

охорони здоров'я України від 7 серпня 2008 р. № 435 призначений Головною організацією метрологічної служби МОЗ України (далі – ГОМС) з метою вдосконалення робіт із забезпечення єдності вимірювань у вищих медичних навчальних закладах та науково-дослідних інститутах підпорядкування МОЗ України. В грудні 2008 р. ГОМС пройшла атестацію комісією МОЗ України і отримала свідоцтво-сертифікат терміном на 5 років.

Базою для виконання функцій ГОМС є метрологічна служба університету, яка відповідно до галузі атестації розпочала свою діяльність.

Звичайно, основним завданням метрологічної служби (МС) є забезпечення єдності вимірювань в університеті, здійснення метрологічного контролю і нагляду за діяльністю всіх підрозділів нашого університету з метою якісного проведення науково-дослідних робіт та одержання достовірних результатів наукових досліджень, обліку матеріальних ресурсів.

При проведенні науково-дослідних робіт та в лікувальному процесі в університеті використовуються понад 200 методик виконання вимірювань при експериментальних, клінічних та інших наукових дослідженнях. Для їх забезпечення, а також в навчальному процесі, використовуються біля 2,5 тис. ЗВТ, випробування та контролю (без врахування мірного посуду), з яких 756 – для наукових досліджень і в лікувальному процесі (Див. табл. 1).

Слід сказати, що понад 80 % всіх ЗВТ знаходяться в експлуатації 20 і більше років. Є нагальна необхідність оновлення вимірвальних засобів і це проводиться. Так, за минулий рік закуплено 51 од. ЗВТ (кафедра нормальної фізіології, господарська частина). Списано з обліку в 2008-2009 н. р., як морально застарілі 32 од. ЗВТ. Підготовлено до списання 46 од. ЗВТ.

МС проводить метрологічний контроль та нагляд при виконанні науково-дослідних та дисертаційних робіт від етапу планування до захисту, здійснює метрологічну експертизу та нормоконтроль звітів науково-дослідних робіт та рукописів дисертацій, широко співпрацює з редакціями наукових журналів, авторами підручників, монографій, наукових статей. Так, за минулий навчальний рік проведено 773 випадки метрологічного контролю (Див. табл. 2).

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

З'являється більші можливості МС університету в 2009-2010 н.р. за рахунок розширення приміщення і кадрів (виділено додатково 1 кімнату і зареєстровано 2 нових штатних посади).

Важливим науково-виробничим підрозділом університету є **віварій**, де утримуються лабораторні тварини, відтворюється їх поголів'я. Зазначу, що саме приміщення віварію і умови утримання тварин відповідають вимогам Держстандарту та біоетики.

Протягом навчального року у віварії проводилась робота з вирощування та утримання лабораторних тварин. Так, станом на 1 вересня 2008 року поголів'я щурів становило 443 особини, у вересні-грудні народилася 631 голова. З молодняка, народженого від закупленого маточного поголів'я, відібрано 150 голів для досягнення ними статевої зрілості та розплоду. Таким чином вже з січня до червня 2009 року одержано 2040 голів здорового молодняка, який використовується для навчального процесу та науково-дослідних робіт.

За навчальний період використано 1405 щурів, в даний час згідно з поданими заявками, для науково-дослідних робіт відібрано ще 930 голів. Станом на 1.08.09 всього поголів'я нараховується 1814 голів.

Концентруваними та соковитими кормами поголів'я забезпечується повністю, затрати на корми за звітний період становлять 9965 гривень, що на 17 % нижче вартості кормів у 2008 році.

У минулому навчальному році суттєво розширено використання для навчального і наукового процесу в експерименті таких лабораторних тварин, як свині. Так, з 1 вересня 2008 р. до 30 червня 2009 р. з НОК «Червона калина» для віварію отримано 115 гол. свиней, ще 47 голів закуплено у сільгоспідприємствах. Для навчального процесу та НДР використано 117 голів, а для навчальних операцій з лікарями-курсантами та по циклу тематичне вдосконалення «Лапароскопічні технології» – ще 45 свиней. За звітний період сума затрат кормів на утримання свиней становить 4905 гривень, що значно менше, ніж для утримання дрібних експериментальних тварин (щурів, морських свинок, мишей).

Важливим і перспективним підрозділом роботи віварію є організація на його базі з січня 2007 року курсів тематичного вдосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії», а з січня 2009 року «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології» та «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та урології».

У 2007-2009 роках на курсах тематичного вдосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології» пройшли навчання 122 лікарів-курсанти (Див. табл. 1).

Табл. 1. Кількість курсантів, що навчалися малоінвазивним технологіям у хірургії та гінекології

Навчальний рік	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Кількість лікарів-курсантів	36	64	70
Всього	122		

У жовтні 2007 року та листопаді 2008 року за участю провідних хірургів України (проф. В. В. Грубника, проф. М. Ю. Ничитайла та проф. М.Д. Кучера) на базі центру малоінвазивної хірургії було проведено очно-заочні курси тематичного вдосконалення «Сучасні малоінвазивні

технології в хірургії», в яких взяли участь відповідно 54 та 38 лікарів-курсанти. Дані курси проводились на платній основі.

Всього за період існування курсів тематичного вдосконалення посвідчення отримали 319 лікарів, серед яких: 103 – хірурги, 74 – гінекологи, 51 – уролог, 26 – онкологів (Див. табл. 2).

Табл. 2. Навчальні операції

Навчальний рік	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Кількість операцій	26	101	192
Всього операцій	319		

За 6 місяців 2009 року виконано 192 навчальні операції, серед яких: лапароскопічні холецистектомії, спленектомії, тубта аднексектомії, нефректомії.

В жовтні цього року плануються курси і наукова конференція з лапароскопії, на якій вперше в Україні європейськими ведучими фірмами буде продемонстровано робота-хірурга.

Важливим розділом наукової роботи є **винахідницька діяльність**. Як і попередні роками, тривав пошук шляхів вдосконалення форм і методів організації винахідницької роботи. Відповідно до розвитку світового науково-технічного прогресу постійно підвищується винахідницький рівень виконаних в університеті авторських розробок. Цьому значною мірою сприяє впровадження ефективної системи експертної оцінки науково-дослідних робіт на всіх етапах виконання: від планування до завершення і впровадження результатів.

До Укрпатенту за звітний період спрямовано 30 заявок на винаходи і корисні моделі. Сукупний патентний продукт захищено 31 охоронним документом, з яких 23 патенти і 8 – позитивні рішення. Подано і впроваджено 9 раціоналізаторських пропозицій.

З нових технічних рішень як найбільш перспективні слід відзначити способи визначення концентрації йоду в щитоподібній залозі, лабораторної діагностики жирової емболії та способів діагностичного виявлення шкірних паразитів, збудників демодекозу в поляризаційному світлі.

Перспективними є запропоновані технічні рішення у сфері клінічної та експериментальної медицини. Такими є способи корекції клінічного перебігу токсичного гепатиту, способів лікування хворих з рубцевою деформацією шкіри, лікування хворих на лямбліоз, способів лікування при келоїдних та гіпертрофічних рубцях, способи моделювання гострої бронхопневмонії, моделювання невротичного розладу, способів визначення біоценозу шкіри у хворих на рожеві вугри. Низку перспективних технічних рішень запропоновано науковцями фармацевтичного факультету. Такими є розробка таблеток на основі кальцію цитрату, новий медикаментозний засіб на основі піра-

цетаму в комбінації з бурштиновою кислотою, способи отримання фітосубстанції з аронії чорноплідної, трави пирію повзучого та ін., які пропонують проф. Грошовий Т.А. та проф. Марчишин С.М.

Не залишаються осторонь питання створення нових пристроїв для вирі-

шення завдань медичної науки і практики. Так, унікальним є конструктивне рішення пристрою одноразового використання для хірургічної дермопластики, пристрій для остеосинтезу головки стегна, пристрій для профілактики дефіциту кальцію в організмі дітей на основі поєднання енергії оптичного вип-

ромінування і магнітного поля, пристрій для дренажу черевної порожнини, ампутаційний пристрій та ін., які розробили проф. Бігуняк В.В., проф. Дзюбановський І.Я., проф. Банадига Н.В.

СТУДЕНТСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО

Координує роботу студентського наукового товариства рада СНТ, до складу якої ввійшло 13 студентів, активних науковців. Головою ради СНТ є асистент кафедри внутрішньої медицини Мазур Л.П. Робота ради студентського наукового товариства базується на координуванні діяльності студентських наукових гуртків та роботи студентів-учасників наукових програм при організації науково-дослідницької роботи.

Минулого навчального року в студентських наукових гуртках займалися 230 студентів медичного факультету, 19 – фармацевтичного, 14 – стоматологічного та 4 – факультету іноземних студентів.

Студентські наукові гуртки зареєстровані на всіх кафедрах ТДМУ.

Активно проводиться наукова робота зі студентами на кафедрах нормальної фізіології, патологічної фізіології, загальної гігієни та екології, внутрішньої медицини, педіатрії, загальної та оперативної хірургії, хірургії з урологією та анестезіологією, акушерства та гінекології, фармакогнозії. Недостатнім є цей вид роботи на кафедрах анатомії людини, медицини катастроф та військової медицини, патологічної анатомії, онкології і променевої діагностики, фармацевтичної хімії та усіх кафедр стоматологічного факультету.

З лютого 2007 року для оптимізації студентської наукової роботи в університеті діють програми. У 2008-2009 н.р. в них взяли участь:

– «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» – 68 студентів (медичний – 55, стоматологічний – 4, фармацевтичний – 7, іноземний – 2).

– «Студент майбутній фахівець високого рівня кваліфікації» – 19 студентів (медичний – 18, стоматологічний – 1).

Результати проведеної студентами протягом року роботи висвітлювалися у звітах або підтверджувалися їх участю в конференціях.

Згідно з поданою у звітах інформацією студенти-учасники програм брали участь в обходах професорів (118), асистували на операціях (32), проводили обстеження хворих (1057), опрацьовували карти стаціонарних хворих (405), проводили експерименти на тваринах (28), бактеріальні посіви біологічного матеріалу (70).

Студенти-учасники програм подали до друку 1 журнальну статтю, 175 тез на конференції в Україні та за кордоном (учасники програм – 78), презентували 96 усних виступів (учасники програм – 64),

7 робіт для участі в Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

Найбільш активно беруть участь у роботі студентських наукових програм викладачі таких кафедр: хірургії з урологією та анестезіологією, акушерства та гінекології, внутрішньої медицини, педіатрії, загальної хірургії, інфекційних хвороб, оториноларингології з офтальмологією та нейрохірургією, фармакогнозії.

Не зареєстровано студентів-учасників наукових програм (в 2008-2009 н.р.) на кафедрах: анатомії людини, медицини катастроф, поліклінічної справи, ортопедичної стоматології та хірургічної стоматології.

Протягом 2008/2009 н.р. результати наукових досліджень студентів-науковців публікувалися у збірниках тез студентських науково-практичних конференцій нашого ВНЗ та інших медичних закладів України і закордону (в м. Варшаві, м. Сімферополі), опубліковані у збірнику тез XIII Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених, студенти-науковці взяли участь у електронній конференції в ТДМУ. Студенти ТДМУ (Корнага Наталя, 6 курс, Лотоцька Світлана, 5 курс) стали лауреатами премії президії АМН України. Студентка 6 курсу медичного факультету Йосик Ярина отримала диплом за кращу доповідь на практичній частині курсу фахової майстерності «Актуальні інфекції та їх профілактика» в м. Полтаві.

На Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт (2008-2009) подано 9 робіт, студент 3 групи 3 курсу Кохан Роман нагороджений дипломом III ступеня.

Рада студентського наукового товариства продовжує активну роботу з розширення зв'язків зі студентськими науковими товариствами інших ВНЗ України і зарубіжжя, зокрема Польщі, Білорусі, Росії, Казахстану.

27-29 квітня 2009 року в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського проведений XIII Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених. Всього до публікації прийнято 500 робіт, з них з України 248 робіт, із закордону 8 робіт, з ТДМУ 244 роботи. За результатами заслуховування наукових доповідей студентів та молодих вчених визначено 32 переможці з відзнакою Диплому 1 ступеня та 57 Диплому 2 ступеня у двох номінаціях: «молоді вчені» та «студенти».

На базі WEB-порталу ТДМУ постійно діє «Інтернет»-конференція студентів, на яку подано 17 робіт практичного та 3 – теоретичного спрямування. На форумі проведено обговорення поданих тез.

Для успішного здійснення науково-дослідницької роботи молоді науковці та студенти мають доступ до всіх науково-дослідних лабораторій ВНЗ, а також користуються дослідженнями, що проводяться в консультативно-діагностичному центрі університету та на клінічних базах.

2009 р. у ТДМУ вдруге проведено засідання ради СНТ та студради щодо надання рекомендацій для участі в конкурсі на вступ до магістратури, навчання в клінічній ординатурі та аспірантурі, де зверталася увага, крім успішності студентів, і на наукову діяльність та участь в студентських наукових програмах. Рекомендацію отримали 15 студентів медичного, 3 стоматологічного та 1 фармацевтичного факультетів.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ННІ морфології. Минулого навчального року вдалося покращити матеріальну базу ННІ морфології, придбано 25 нових комп'ютерів, відремонтовано приміщення для нового секційного залу кафедри анатомії людини, поцикловано і полаковано 250 м² підлоги (читальна зала і навчальні кімнати каф. гістології), проведений поточний ремонт деяких кабінетів, встановлено нові меблі. Значно розширились можливості наукових досліджень у морфологічній лабораторії ННІ морфології. Так, 2009 року відремонтовано атомно-адсорбційний спектрофотометр, проведена його модернізація, яка включає комп'ютерне програмне управління приладом і автоматичну реєстрацію результатів дослідження. Для забезпечення санітарно-гігієнічних вимог роботи приладу проведено ремонт і обладнано спеціальне приміщення з витяжною системою, муфельними пічками. Методика дозволяє проводити вивчення вмісту макро- і мікроелементів у тканинах, що відкриває новий науковий напрям.

Крім того, на кафедрі гістології придбана цифрова відеосистема SEO-SKAN-2 підвищеної роздільної здатності для електронного мікроскопа ПЕМ-125К, яка дозволяє значно покращити якість досліджень і об'єктивну документацію досліджуваного матеріалу.

Загалом на ремонт приміщень і дооснащення інституту морфології 2009 року витрачено понад 176 тис. грн.

Усі кафедри інституту повністю укомплектовані викладачами, проте в зв'язку зі збільшенням кількості іноземних студентів, що навчаються, не сходять з порядку денного питання опанування іноземних мов молодими асистентами.

Велика увага при організації навчального процесу приділяється новим технологіям навчання і, зокрема, веб-сторінкам кафедр, на яких наявні всі необхідні матеріали для організації і проведення навчання.

Колективи кафедр працюють над розширенням бази тестових завдань відповідно до вимог і затверджених графіків підготовки і розміщення їх на веб-сторінках.

Впроваджуються у навчальний процес нові технології та практично орієнтоване навчання згідно Z-системи українською, російською та англійською мовами. В навчальних кімнатах кафедр гістології та патоморфології кожне робоче місце викладача обладнане відеосистемою (мікроскоп, відеокамера, телевізор, комп'ютер). На кафедрі анатомії людини негатоскопи розміщені в кожному з 8 робочих місць у секційних залах, підготовлені та широко використовуються створені набори рентгенограм і томограм. Для покращення підготовки і складання практичних навичок створені відеофільми (2 – каф. анатомії, 9 – каф. патоморфології, 5 – курс судової медицини, 2 – каф. гістології). Робота по створенню відеофільмів триває.

У 2008-2009 н.р. наукову роботу ННІ морфології виконували співробітники кафедр на базі сертифікованої морфологічної лабораторії.

Завершено виконання НДР «Зміни в ксенодермотрансплантатах при впливі на них фізичних чинників та ефективність їх використання у хворих з опіковою травмою (клініко-морфологічне дослідження)». Продовжувалося виконання комплексної планової НДР «Клініко-морфологічні зміни систем організму при

цукровому діабеті та тиреопатіях у віковому аспекті».

У навчальному році захищена одна докторська (доц. Пришляк А.М.), чотири кандидатських дисертацій (Поліщук А.В., Головата Т.К., Небесна З.М., Шутурма О.Я.). Виконується – 3 докторські і 7 кандидатських дисертацій.

Співробітники ННІ морфології в 2008-09 н.р. опублікували 61 наукову працю (з них – 26 статей і 35 тез). Отримано два деклараційних патенти на корисну модель України. Проведено дві науково-практичні конференції.

Видано посібник «Патоморфологія» – 2009 р. за ред. Боднара Я.Я., видавничка рада рекомендувала до друку підручник «Клінічна патогістологія» – кафедра патоморфології.

До недоліків у науковій роботі слід віднести: ще не достатньо впроваджені в наукову роботу імуноцитохімічні та імуногістохімічні методи дослідження, а також те, що асистенти Андрійчук О.В. та Говда Р.В. не виконали план захисту дисертаційних робіт.

Навчально-науковий інститут фармакології. Навчальний процес на кафедрі навчально-наукового інституту фармакології, гігієни та медичної біохімії ім. М.П. Скакуна ведеться згідно із затвердженими для всіх факультетів навчальними планами на основі кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Заняття проводяться за методикою «єдиного дня», що дозволяє інституту впроваджувати нові технології навчання. Прикладом зближення теорії і практики є введення розділів клінічних дисциплін вже з перших курсів навчання на клінічній біохімії.

Протягом останніх двох років в інституті функціонує свій комп'ютерний клас, що дозволяє широко використовувати сучасні інформаційні технології у навчальному процесі. Окрім того, студенти використовують комп'ютерний клас для підготовки до лекцій та практичних занять в позааудиторний час, для складання тестового контролю за системою Moodle, пошуку наукових матеріалів тощо.

На кафедрах інституту створено базу тестових завдань, яка налічує, зокрема:

- на кафедрі фармакології – 30113 тестів, (українською мовою – 21418, англійською мовою – 2664, російською мовою – 6031);

- на курсі клінічної фармакології – 2752 тестів, (українською мовою – 1239, англійською – 1095, російською – 418);

- на кафедрі загальної гігієни та екології – 16816 шт. (українською мовою – 9365, англійською мовою – 3763, російською мовою – 3688);

- на кафедрі медичної біохімії з клініко-лабораторною діагностикою – 17145 шт., (українською мовою – 9155, англійською мовою – 2620, російською мовою – 7350);

Співробітники інституту видали посібник англійською мовою для студентів 6 курсу «General hygiene and ecology» автори: Козак Д.В., Сопель О.М., Лотоцька О.В., а також працюють авторські колективи над створенням одного підручника для медсестер (каф. заг. гігієни) та двох посібників для лабораторних занять з біохімії (каф. мед. біохімії).

2009 р. науковці інституту закінчили міжкафедральну (кафедри медичної біохімії та загальної гігієни) науково-дослідну роботу «Вивчення порушень метаболічних процесів у тварин, отруєних ксенобіотиками та корекція їх за допомо-

гою антиоксидантів» (науковий керівник проф. Я.І. Гонський). Ці ж кафедри надалі виконують заплановану НДР: «Дослідження механізмів впливу деяких токсикантів на білково-ліпідний обмін та антиоксидантно-імунний статус у експериментальних тварин і корекція викликаних порушень» (2008-2010 р.р.) (науковий керівник НДР – зав. кафедри медичної біохімії та клініко-лабораторної діагностики проф. М.М. Корда).

На базі лабораторії доклінічних досліджень лікарських засобів у 2008-2009 навчальному році виконано госпдоговірні дослідження на тему: «Вивчення субхронічної токсичності, безпечності та ефективності ентеросорбенту Ентеросгель – паста для перорального застосування при окремих патологічних станах» (наук.керівник-проф. Кліщ І.М.) (78 тис. грн.).

Співробітники кафедри фармакології подали заяву щодо проведення фундаментальних досліджень, які плануються включити до бюджетних пропозицій за 2009-2010 н.р. на тему: «Фармакологічна корекція активаторами NO-синтази та антиоксидантними засобами ураження внутрішніх органів при цукровому діабеті та при комбінованій антиретровірусній та антимікобактеріальній терапії».

У рамках вищевказаних наукових тематик в інституті виконується 3 докторські та 10 кандидатських дисертацій.

За звітний період 2008-2009 р. згідно з планом виконання докторських і кандидатських дисертацій співробітниками інституту захищено 3 кандидатських дисертацій.

Професорсько-викладацький склад інституту брав участь у 14 конференціях та семінарах, безпосередньо організовано та проведено 5 конференцій.

Всього працівниками інституту було подано до друку 45 статей та 120 тез. Зокрема – на кафедрі фармакології 13 статей і 39 тез, на кафедрі загальної гігієни 8 статей і 33 тези, на кафедрі медичної біохімії – 24 статті та 48 тез.

Отримано 2 патенти на винахід і 1 рацпропозицію та випущено інформаційний листок.

ННІ медико-біологічних проблем. У звітному навчальному році суттєво зміцнена матеріальна та навчально-наукова база ННІ медико-біологічних проблем. Так, на кафедрі нормальної фізіології почали функціонувати 3 нові навчально-наукові лабораторії з вивчення кровотоку, травлення і аналізаторів.

Лабораторія мікробіологічних та паразитологічних досліджень успішно пройшла атестацію й отримала дозвіл на роботу на наступні 5 років. У лабораторії протягом 2008-2009 навчального року проведено 4019 мікробіологічних досліджень на носійство золотистого стафілококу, бактерій тифо-дизентерійної групи серед студентів та працівників ТДМУ. Проведено 3680 паразитологічних досліджень (виявлення яєць глістів, ентеробіозу) та малярійного плазмодія у 232 студентів-іноземців. Крім того, співробітники лабораторії завершили наукове дослідження: «Мікробіоценоз опікової рани та його корекція за допомогою еубіотиків» та триває виконання 1 докторської дисертації, 2 кандидатських і 1 магістерської роботи.

Укладена угода з Тернопільською фармацевтичною фабрикою «Тернофарм» щодо дослідження ростових властивостей живильних середовищ. Кошторис цього дослідження становить 4800 грн.

Ще одним науковим напрямком роботи ННІ медико-біологічних проблем є виконання теми «Особливості вікової та статевої реактивності за змінених умов функціонування організму», в якій беруть участь 33 наукових працівники інституту (з них 7 докторів і 19 кандидатів наук). Важливо відзначити соціальне спрямування цієї НДР, оскільки метою роботи є вивчення стану здоров'я сільського населення, змін функціонування організму школярів і студентів залежно від маси тіла, погоди, артеріального тиску і психофізіологічного стану, вивчення ступеня дисбактеріозу у студентів.

За результатами НДР опубліковано 1 монографію, 1 навчальний посібник, 1 методичну рекомендацію, 2 інформаційних листи, 41 статтю у фахових наукових журналах, 62 тез у збірниках з'їздів, конгресів, конференцій, симпозіумів. Співробітники інституту провели 3 конференції: «Довкілля і здоров'я», «Результати впровадження сімейної медицини в Україні», «Сучасний стан та перспективи розвитку доказової медицини у вітчизняній охороні здоров'я».

На кафедрах працюють студентські наукові гуртки, в яких беруть участь 64 гуртківці.

Проведено 2 студентські наукові конференції (укр. мовою): «Нобелівські читання» (до 150-річчя від дня отримання І.І. Мечниковим Нобелівської премії), «Значення мікробіології для лікаря-стоматолога».

В університеті завершуються ремонтні роботи навчальних кімнат і коридорів. Навчальні кімнати будуть оснащені новими меблями, що надасть їм естетичного вигляду і більшої зручності для проведення навчального процесу, завершується оснащення кафедри фізіології обладнанням для проведення практично-орієнтованого навчання.

ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів. Для проведення навчального процесу в інституті використовується 32 комп'ютеризовані навчальні кімнати, сертифікована наукова лабораторія та бібліотека, яка достатньо укомплектована підручниками, навчальними посібниками, періодичними науковими виданнями. Крім того, в бібліотеці використовуються комп'ютери, приєднані до мережі «Інтернет».

Усі кафедри інституту повністю укомплектовані викладачами, водночас ректорат турбує, що на кафедрі медицини катастроф і військової медицини працює 37% викладачів без наукового ступеня, а на кафедрі медичної інформатики з фізикою таких викладачів – 78 %, на кафедрі філософії, суспільних наук та іноземних мов – 68 %. Таку ситуацію частково можна пояснити тим, що кафедри нові і укомплектовані молодими викладачами. Однак основна причина – недостатня робота завідувачів кафедр з кадрового питання. Позитивним є те, що кафедру філософії, суспільних наук та іноземних мов очолила доктор меднаук доц. А.М. Пришляк, а решта викладачів вже запланували виконання кандидатських дисертацій, що дає підстави сподіватись на покращення ситуації.

На кафедрі медичної інформатики з фізикою в користуванні студентів є чотири комп'ютерні класи, на кафедрі філософії, суспільних дисциплін та іноземних мов, крім існуючого комп'ютерного класу, додатково створюється ще один клас.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Стоїть питання про тотальну комп'ютеризацію цієї кафедри, що, як ми сподіваємось, дасть викладачам можливість впроваджувати в викладання сучасні комп'ютерні технології і зробити заняття більш цікавими для студентів.

Кафедри інституту загалом достатньо забезпечені навчальною літературою (підручники, посібники, методичні розробки) та апаратурою для проведення на належному рівні навчання студентів. У зв'язку з переходом на Z-систему навчання лабораторія з вивчення патофізіології крові частково оснащена відеосистемою, а наступного року передбачається перенаснащення всіх лабораторій новою технікою, яка використовується в клінічній практиці. Для створення підручників, адаптованих до кредитно-модульної системи організації навчального процесу на всіх кафедрах інституту створені авторські творчі колективи.

Значним здобутком було видання посібника за участю проф. В.П. Марценюка «Математичне планування експерименту при проведенні наукових досліджень у фармації». Кафедра патологічної фізіології видала два збірники тестових завдань і 9 лекцій, які використовуються в навчальному процесі.

В інституті виконується 4 науково-дослідних теми. З них 2 теми мають державне цільове фінансування: «Патогенний вплив політравми на стан внутрішніх органів і розробка шляхів системної корекції» (керівник проф. А.А. Гудима) та «Розробка технології виготовлення подрібного субстрату консервованої шкіри свині, його експериментальне і клінічне дослідження для лікування імунозалежної патології в дорослих та дітей» (відповідальний виконавець доц. В.В. Дем'яненко).

В інституті функціонує лабораторія, яка оснащена електрокардіографами, центрифугами, спектрофотометром СФ-46, фотоелектрокалориметром КФК-2, реографом Р4-01 та іншим обладнанням, що дозволяє виконувати ряд методик, проте більшість експериментів проводиться на базі ЦНДЛ університету. Вперше розроблено і метрологічно захищено співробітниками кафедри патологічної фізіології електронну систему обробки варіаційної пульсограми та інтегральної реограми тіла.

В ННІ нараховується 28 здобувачів наукового ступеня кандидата і 1 – доктора наук.

За звітний період співробітники інституту опублікували 64 статті, 78 тез (з них – 5 за кордоном), зроблено 78 доповідей на наукових форумах.

В 2008-2009 н.р. кафедри інституту провели 1 міжнародну і 2 всеукраїнських науково-практичних конференцій, видали збірник матеріалів. Інститут взяв активну участь у проведенні І Міжнародного конкурсу швидкої медичної допомоги та Дня безпеки життєдіяльності, який був ініційований Тернопільським міським головою.

Кафедра медицини катастроф уклала угоду про наукове співробітництво з ДП «210 завод Цивільної авіації» щодо випробування і популяризації виробів медичного призначення – оснащення швидкої медичної допомоги.

Діяльність **відділу організації наукових форумів**. За звітний період 2008/09 навчального року відділ форумів брав участь в організації та проведенні 26 науково-практичних та навчальних конференцій.

Серед них – 8 конференцій у ранзі всеукраїнських, а інші були проведені як регіональні, що було визначено Українським центром «МедПатентІнформ». Особливо позитивний резонанс отримали такі конференції, як «Нові підходи в лікуванні хвороб органів дихання», «Актуальні проблеми сучасної хірургії», «Нові перспективи реформування медсестринства в Україні», «14 міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених» та «Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір» в роботі яких безпосередню участь взяли від 100 до 200 делегатів з України. Серед них особливе місце традиційно займає студентський науковий конгрес, у якому взяли участь делегати з Польщі та Казахстану. Конгрес тривав 3 дні і приніс чималу користь нашому готельному комплексу.

Всього у конференціях взяло участь майже 1600 делегатів. Показник є дещо меншим за минулорічний, однак відчутна тенденція до збільшення кількості публікацій у збірниках матеріалів конференцій. Рекордсменом в цьому став студентський форум (500 робіт у вигляді тез). На конференцію «Проблеми інтеграції медичної освіти» надіслано понад 200 тез та 26 статей, на «Здобутки клінічної та експериментальної медицини» надійшло 264 роботи, серед яких 49 – як повноцінні журнальні публікації. Усього опубліковано понад 3400 робіт, що на 13,4 % більше, ніж за торішній відповідний період.

Конференції презентували продукцію видавництва «Укрмедкнига» і реалізували підручників на 5 тисяч грн. Зі складу видано інформаційної літератури на суму 8700 грн. В новому навчальному році заплановано провести 23 науково-практичні конференції, в т.ч. 16 – всеукраїнських або з міжнародною участю.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

За минулий рік у видавництві побачили світ 70 книжкових видань, серед яких п'ять підручників:

1. «Медична інформатика» (І.Булах, В.П. Марценюк)
2. «Основи клінічної медицини» (за ред. проф. М.І. Шведа)
3. «Психічне здоров'я» (О.С. Чабан, Я.М. Несторович)
4. «Медична біофізика і медична апаратура» (В.П. Марценюк і співавт.)
5. «Невідкладна хірургія» (проф. О.М. Кіт і співавт.).

Двадцять один навчальний посібник, у т.ч. 3 англійською мовою:

1. Шкробот С.І., Гара І.І. «Лекції з неврології»;
2. Козак Д.В., Сопель О.М. «Основи гігієни та екології»;
3. Марценюк В.П. «Основи апаратного та програмного забезпечення персональних комп'ютерів»;
4. Скрипніков А.М., Напреєнко О.К. «Наркологія»;
5. Чабан О.С., Гуменюк М.М. «Нейропсихологія»;
6. Чистякова В.М. «Економічна теорія: 100 основних питань»;
7. Банадига Н.В. «Педіатрія в практиці сімейного лікаря»;
8. Стародуб Є.М. «Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевтичній практиці»;
9. Ковальчук М.Т. «Хвороби шкіри». Кольоровий атлас»

10. Скакун М.П. «Основи клінічної епідеміології та доказової медицини»;

11. Ковальчук Л.Я. і співавтори «Клінічна флебологія»;

12. Єпішин А.В. «Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря»;

13. Звершхановський Ф.А. «Пульмонологія в практиці сімейного лікаря»;

14. Волосовець О.П. «Педіатричні аспекти ведення дітей з природженими вадами серця»;

15. Гарбарєць М.О. «Фітотерапія хвороб дитячого віку»;

16. Кіт О.М. «Перша долікарська допомога»;

17. Цимбалюк В.І. «Лекції з нейрохірургії»;

18. Рибаків С.Й., Шідловський В.О. «Тиреоїдна хірургія»;

19. Процайло М.Д. «Уроджена м'язова кривошия»;

20. Петренко В.І., Савула М.М. «Диференціальна діагностика та інші проблеми туберкульозу в клінічних ситуаціях»;

21. Боднар Я.Я., Романюк А.М. «Патоморфологія».

Десять монографій, у т.ч.:

1. Масик О.М., Швед М.І. «Анкилозивний спондилоартрит (хвороба Бехтерева)»;
2. Трахтенберг І.М. «Книга про отрути та отруєння»;
3. Муханов А.І. «Атлас судово-медичного дослідження тупої травми»;
4. Гречаніна О.Я., Богатирьова Р.В. «Клініка та генетика спадкових захворювань, що супроводжуються шлунково-кишковими та загальними абдомінальними симптомами»;
5. Банчук М.В. «Державне управління якістю медичної освіти в контексті забезпечення національної безпеки України»;
6. Біловол О.М. «Ожиріння в практиці кардіолога та ендокринолога»;
7. Гонський Я. «Брати Горбачевські»;
8. Рудик Б.І. «Приказки і афоризми про здоров'я»;
9. Грошовий Т.А., Марценюк В.П., Вронська Л.В. «Математичне планування експерименту при проведенні наукових досліджень в фармації»;
10. Рудик Б.І. «Приказки і афоризми про здоров'я».

Два атласи. Нам приємно, що атлас «Хвороби шкіри» (автор Ковальчук М.Т.) відзначений грамотою Міжнародного форуму видавців за високий рівень художньо-технічного і поліграфічного виконання. Тут велика заслуга автора, яка представила власні оригінальні фотографії.

Хотілося б також особливо відзначити «Атлас судово-медичного дослідження тупої травми» А.І. Муханова, якому немає аналогів в країнах СНД.

На жаль, серед усіх цих видань зовсім немає посібників і підручників зі стоматологічних дисциплін і дуже мало з фармації (лише 2 монографії проф. Т.А. Грошового).

Якщо проаналізуємо кількість видань, що вийшли за 11 років, то маємо таку картину. Поряд з новими виданнями видавництво активно друкувало повторно видання, на які є попит замовників. За минулий рік таких видань було 25. Серед них торік двічі друкували:

1. «Медсестринство в хірургії» (проф. Кіт О.М.)
2. «Медсестринство в неврології» (проф. Шкробот С.І.)
3. «Медсестринство в терапії» (проф. Швед М.І.)

4. «Основи фармакології з рецептурою» (проф. Скакун М.П., проф. Посохова К.А.)

5. «Медсестринство в ЛОР» (проф. Яшан О.І. і співавт.)

6. «Анатомія людини» (проф. Федонюк Я.І. і співавт.)

Як бачимо, добре реалізуються підручники для навчальних закладів I-II рівнів. Хоча і для III-IV рівнів ми додрукували «Біохімію людини» (Я.І. Гонський), «Практичну мікробіологію» (С.І. Климнюк (2 рази)), «Медичну інформатику» (В.П. Марценюк) – за минулий рік видали 2000 примірників, які вже розійшлися.

Такі видання вже і рекламувати не треба. Вони самі собі зробили добру рекламу.

На жаль, є видання, що вийшли попередніми роками і залежуються на складі, нікого не цікавлять, у тому числі й авторів, які їх писали. Це переважно монографії, а також деякі посібники. Відділ реклами і збуту багато робить для реалізації видань. Хотілося б, щоб і автори теж допомагали їм в реалізації продукції.

Нині відділ збуту працює з 75 торговими точками по всій Україні, зокрема, у Львові – 8, Чернівцях – 6, Харкові – 5, Івано-Франківську – 6, Києві – 7, Полтаві – 2. Це переважно приватні підприємці, книжкові магазини. Крім того, співпрацюємо майже з усіма медичними коледжами і ВНЗ.

Щодо написання нових підручників, посібників і монографій, то прошу вас звернути увагу на таке:

– Необхідно покращити якість ілюстративного матеріалу, який ви подаєте у видавництво.

– Рисунки повинні бути лише оригінальні авторські. Не можна брати ілюстрації з тих книг, на яких стоїть знак охорони авторських прав, або пишуть, що всі права автора застережені.

– Рисунки з «Інтернету» теж не придатні для поліграфічного відтворення, бо мають низьку роздільну здатність. Гадаю, простіше сфотографувати власні препарати, хворих, апаратуру тощо.

Щодо журналів. У видавництві університету видається 11 всеукраїнських наукових журналів, два з яких «Медична інформатика та інженерія» й «Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології» започатковані торік. Ці журнали вже зараз відповідають всім вимогам, щоб стати фаховими, тому редакторам необхідно підготувати і подати у ВАК відповідні документи.

Прошу головних редакторів і відповідальних секретарів звернути увагу на таке:

1. Обов'язково проводити рецензування журнальних статей і відповідність їх вимогам ВАКу.
2. Своєчасно подавати електронні версії журналів у бібліотеку ім. Вернадського.
3. Суворо дотримуватись термінів подачі журналів до друку.

Узагалі видавництву вдалося зайняти провідні позиції в Україні з видання медичної літератури державною мовою. До речі, видавництво «Здоров'я» за три роки видало 76 назв, а видавництво Одеського медуніверситету – 86, ми ж за три роки – 192 назви з повторними виданнями. І надалі плануємо підвищувати темпи виробництва, але це великою мірою буде залежати від активності наших авторів.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

26 клінічних кафедр університету розміщені на базах 17 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування. Загальна кількість ліжкового фонду складає 4840 ліжок. 2009 року поновлені угоди між ТДМУ і деякими обласними та міськими лікувальними закладами. Тісна співпраця співробітників клінік з обласним і міським відділами охорони здоров'я дала можливість об'єднати спільні зусилля для розв'язання важливих медичних проблем, які вилилися у обласні медичні програми: «Боротьба з туберкульозом», «Онкологія», «Здоров'я матері та дитини» тощо. Питанню материнської і малюкової смертності приділяється особлива увага з боку Міністерства охорони здоров'я України, цим проблемам були присвячені декілька селекторних нарад, в одній з яких взяв безпосередню участь міністр В.М. Князевич. Кожен випадок материнської смертності розбирався на вчених радах університету, в головному управлінні охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації та у МОЗ України. В світлі рішень цих нарад за кожним районом Тернопільської області згідно із спільним наказом управління ОЗ і ректора університету закріплені працівники кафедр педіатричного, акушерсько-гінекологічного, терапевтичного та хірургічного профілів.

Зараз на клінічних кафедрах ТДМУ працює 259 викладачів. З них 54 % мають «вищу» кваліфікаційну категорію, 19 % – «першу», та 15 % – «другу», 16 % не мають категорії, це переважно викладачі стоматологічного факультету, які нещодавно закінчили інтернатуру і ще не мають достатнього стажу для отримання категорії.

Загалом працівники клінічних кафедр за 6 місяців 2009 року в поліклініках прийняли понад 16 тис. хворих, в стаціонарних відділах пролікували 4170 пацієнтів, проконсультували понад 30 тис. осіб. В хірургічних клініках виконано 4525 операцій.

За звітний період співробітники клінічних кафедр запровадили 23 нових методики діагностики та лікування різноманітних захворювань і патологічних станів. Також на клінічних кафедрах продовжують виконуватись 12 багатоцентрових плацебоконтрольованих сліпих клінічних досліджень (трайлів), за виконання яких університет отримав понад 10 тис. доларів.

При медичному університеті успішно функціонує університетська клініка (консультативно-лікувальний центр). В ній за 2009 рік проконсультували 4401 пацієнта (3461 платних, 940 безкоштовно – студентів та співробітників ТДМУ), відбулося 12572 відвідування (платних – 10356; безкоштовних – 2220). У лабораторному відділенні виконано 36 761 клінічних, біохімічних, імунологічних та імуноферментних досліджень 9361 хворому (платних аналізів – 18250, безкоштовних – 18511, на наукові розробки). Зароблено 774 031 грн. Силами професорсько-викладацького складу проводяться щорічні профілактичні огляди студентів та співробітників університету.

На базі університетської клініки консультативно-лікувального центру розгорнута стоматологічна поліклініка, оснащена сучасним обладнанням, в якій викладачі стоматологічних кафедр надають терапевтичну, хірургічну та ортодонтичну

допомогу тернополянам та мешканцям області. Зараз на цій базі налагоджується робота зуботехнічної та імплантологічної лабораторій.

У поточному році Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського активно взявся за реалізацію проекту, започаткованого Міністерством охорони здоров'я України, із заснування університетської клініки. Йдеться про створення потужного медичного закладу, де будуть сконцентровані всі ресурси – матеріальні, людські, фінансові – для надання всіх видів медичної допомоги пацієнтам області. Високому науковому потенціалу та досвіду фахівців університету відповідатиме матеріальна база з сучасним устаткуванням. У рамках виконання «Програми дій з інтенсифікації співробітництва в галузі охорони здоров'я між Німеччиною і Україною» та спільної заяви про співпрацю у цій галузі, яка зокрема, передбачає відновлення діяльності університетських клінік в Україні, делегація з нашої країни, до складу якої увійшли й представники ТДМУ, відвідали Німеччину з метою реалізації Програми створення в Україні університетських клінік.

У Федеративній Республіці Німеччини університетські лікарні співпрацюють з університетами за двома основними моделями: коопераційною та інтеграційною. Коопераційна модель виникає, коли університет і лікарня є окремими юридичними особами, а між ними укладається угода, в якій обумовлюються всі юридичні та фінансові аспекти співпраці. При інтеграційній моделі лікарня є структурним підрозділом університету (факультету) і вони працюють під єдиним керівництвом. Прикладом коопераційної моделі є лікарня в Лейпцигу, а прикладом інтеграційної – університетський медичний центр міста Грайфсвальд.

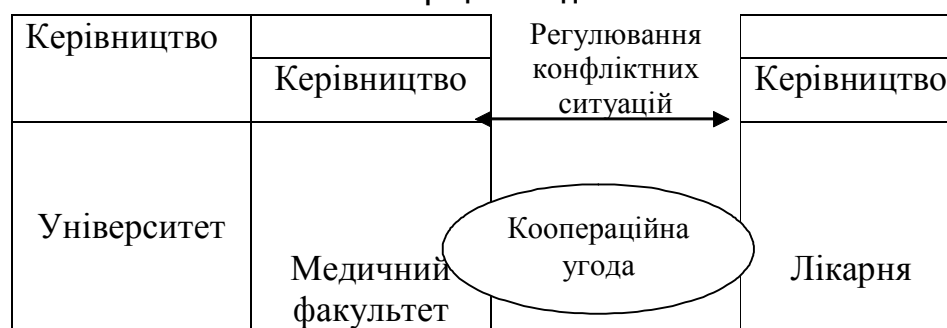
свійним лікувально-профілактичним закладом, а її відносини з університетом та іншими закладами регулюватимуться угодами.

Досить перспективним напрямком у лікувальній та навчальній роботі університету є створення навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги, що наш ВНЗ відкриває у селах Зарубинці (Зборівського р-ну), Гнилиці (Підволочиського р-ну) та Кокошинці (Гусятинського р-ну). В цих центрах студенти та інтерни будуть перебувати протягом певного часу, що дасть змогу ознайомитися з реаліями сільської медицини та набути навичок надання медичної допомоги цій категорії населення.

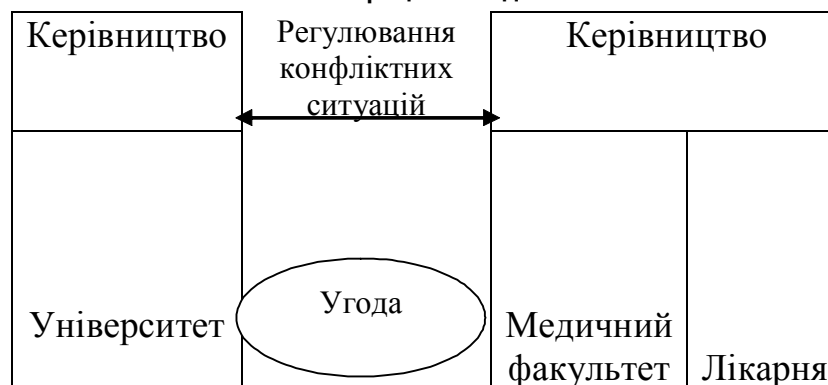
Тернопільський медичний університет вже протягом кількох років розробляє науково-методичні основи щодо організації навчально-практичних центрів з догляду і реабілітації людей похилого віку за проектом МАТРА (Нідерланди). У с. Гнилиці Підволочиського району проведена підготовча робота з організації реабілітаційного центру для людей похилого віку, який планується відкрити наприкінці 2009 року.

В університеті у 2008-2009 н.р. почав працювати волонтерський рух, в якому виявили бажання брати участь 108 студентів. Всі студенти-волонтери отримали пам'ятки та волонтерські посвідчення. Під їх опікою перебувало 69 непрацевдатних осіб м. Тернополя, серед яких переважно були люди з патологією опорно-рухового апарату. Робота волонтерів полягала у наданні медичної допомоги (вимірювання артеріального тиску, консультації з дільничним лікарем), у придбанні ліків, продуктів харчування, моральний підтримці тощо. Серед найактивніших студентів-волонтерів нашого університету слід відмітити студенток 2 курсу фармацевтичного факультету Коцюлим Тетяну та Метлинську Тетяну.

Коопераційна модель

Інтеграційна модель

Обидві моделі довели свою ефективність залежно від економічних та соціальних умов країн, у яких вони впроваджені. Враховуючи існуючі особливості охорони здоров'я в Україні, в Тернополі доцільно впровадити коопераційну модель, тобто Тернопільська обласна клінічна комунальна лікарня, яку планується реорганізувати в університетську лікарню, залишиться само-

лася виховна, культурна, мистецька, правознавча, патріотична робота, напрямки якої розкриває «Концепція виховної роботи ТДМУ ім. І.Я.Горбачевського».

Першим з таких напрямків є патріотичне виховання, у якому велику роль відіграє ознайомлення студентів із звичаями, традиціями, пам'ятками матеріальної культури рідного краю, звернення до історико-культурних цінностей минулого через лекторії, конференції, бесіди, диспути, екскурсії. Кафедри провели десятки тематичних екскурсій замками Тернопільщини, замками Львівщини, екскурсії у Тернопільський краєзнавчий музей, години взаємної інформації «Знайомство зблизка» (про видатних осіб та історико-культурні цінності місцевості, з якої приїхали студенти), «Шануймо край і рідний звичай», краєзнавчі лекторії «Стежинами рідного краю», «Сучасні події в Україні і в світі», «Роль духовності у розбудові нації», «Роль вчених у розвитку загальнолюдських цінностей та культури» на прикладі М.Я. Мудрова, С.П.Боткіна, І.М.Сеченова, М.Д.Стражеско та інших видатних медиків.

По суті, лише в останнє десятиріччя стала загальнодоступною національна наукова історико-краєзнавча спадщина українських дослідників, які працювали за кордоном, та імена і спадщина героїв, які загинули в ім'я української суверенної держави. Саме їм були присвячені екскурсії в музеї політв'язнів, лекція-конференція з участю працівника музею політв'язнів Ігоря Олещука і перегляди фільмів «Нескорений» і «Цей страшний 33-й рік», які надала громадська організація «Пласт». Крім того, студенти взяли участь у загальнономіському дійстві «Коли ви вмирили, вам сурми не грали» (до Покрови – 14 жовтня), свічковій ході (до Дня пам'яті жертв Голодомору).

З національно-патріотичною тісно пов'язана правознавча робота. Її активно сприяє правова комісія і бібліотека університету, де діє змінна виставка літератури та періодики про права і обов'язки громадянина, права і обов'язки студента. На жаль, незважаючи на велику проведenu роботу і на те, що видані накази про заборону тютюнопаління та розпивання спиртних напоїв у гуртожитках університету та біля корпусів, зустрічаються випадки куріння, особливо серед студентів-іноземців. Очевидно, деканам та заступникам деканів, кураторам, студраді необхідно посилити роботу щодо забезпечення виконання відповідних наказів.

Активно здійснюється в університеті мистецьке та естетичне виховання. Створений студентський мистецький клуб, працює KBK, гуртки художньої самодіяльності (танцювальна студія, вокальний ансамбль). На початку навчального року був проведений огляд-конкурс аматорської художньої самодіяльності першокурсників, де виявлено талановиту молодь і залучено до занять у гуртках університету. Проведено вечори відпочинку до українського Дня студента, Міжнародного Дня студента, зустрічі із студентами державного музичного училища ім. С.Крушельницької, до 130-річчя С. Крушельницької, лекції-концерти «Струни музики» з участю студентів музичного училища, вечори, присвячені пам'яті Лесі Українки, Леся Курбаса, студенти та викладачі університету взяли участь в урочистих заходах, приурочених Шевченківським дням.

ВИХОВНА РОБОТА

Національно-патріотична та виховна робота є одним із важливих чинників формування громадянина – представника еліти нації, якими, на нашу думку, повинні ставати випускники нашого університету як одного з найпрестижніших вищих навчальних закладів України. Тому в навчальний процес університету органічно впле-

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2008–2009 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Учасники команди КВК, солісти-вокалісти і танцювальна студія «Диско» стали лауреатами I, II премій Всеукраїнського фестивалю художньої самодіяльності вищих медичних навчальних закладів «Ліра Гіппократа», який відбувся на базі Дубнівського медичного коледжу, де головою журі був Дмитро Гнатюк – Герой України, народний артист України, який високо оцінив таланти наших студентів.

Студенти університету беруть активну участь у морально-етичній роботі, акції «Милосердя», яку практично зорганізовує студентська рада, що і проводить збір коштів на потреби школи-інтернату для дітей з пониженням слухом, школи для слабозрячих дітей «Біла тростина», клопоче перед адміністрацією університету про матеріальну підтримку інтернатів і підтримку необхідними речами.

Члени студради по-новому поглянули на статут студради, переробили його положення на більш дієві і працювали відповідно до нових вимог. Крім акції «Милосердя», вони самостійно зорганізували виставку художніх полотен студентів медуніверситету, виставку поезій студентів I-UI курсів. Працюють члени студради і в гуртожитку, сприяючи дирекції студмістечка у налагодженні порядку та проведенні культурно-виховних і мистецьких заходів. Так, з вересня до березня разом з кураторами в кафе гуртожитку № 1 і № 2 було проведено «круглі» столи, вечори відпочинку, зустрічі з відомими людьми Тернопільщини, приурочені тижню правових знань, Дню української мови та писемності, Дню Соборності України. У всіх заходах, які проводяться на рівні університету та у гуртожитках, залучені студенти-іноземці.

На виконання вимог Законів України «Про боротьбу з корупцією» та «Про державну службу», Указу Президента України «Про концепцію боротьби з корупцією на 1998-2005 р.р.» в університеті розроблений та впроваджується план заходів щодо реалізації цих рішень. Відповідно до нього хід та результати вступної компанії систематично висвітлювалися у засобах масової інформації та на стендах, доступних широкій громадськості. Напередодні кожної заліково-екзаменаційної сесії у навчальному закладі проводяться зустрічі деканів і заступників зі студентами та професорсько-викладацькими колективами кафедр задля попередження правопорушень, посадових зловживань. Велике значення у реалізації рішень уряду щодо профілактики правопорушень є впровадження в нашому університеті центру незалежного тестування знань студентів і відмова від перевірних курсових іспитів.

Всі виховні та культурно-масові заходи постійно висвітлюються в газеті «Медична академія».

Останнім часом активізувалася спортивно-масова робота, працюють секції футболу, баскетболу, тенісу, якими опікується старший викладач В.Г. Каліберда.

Масовий спортивно-оздоровчий захід – легкоатлетичний крос було проведено 16 квітня на березі Тернопільського ставу, в якому взяли участь і студенти та викладачі університету. Під час проведення акції всім бажаючим проводили вимірювання тиску та антропометричних показників.

Хочеться звернутися до всіх завідувачів кафедр, всіх викладачів університету, аби вони активніше долучалися до проведен-

ня зі студентами виховних, культурних, мистецьких заходів, не в сенсі організації студентам вечорів відпочинку, а в правильному оформленні заходів, спрямування, значимості та потрібності. У формуванні професійних морально-етичних поглядів у студентів велике значення має вивчення кращих традицій, досвіду вітчизняної та світової медичної науки, діяльності передових вчених і лікарів різних поколінь, їх морально-деонтологічних устоїв. У студентів повинні бути сформовані чіткі уявлення про моральні та аморальні вчинки, гуманізм, милосердя, емпатію. Важливо звернути увагу на питання деонтології, взаємин між студентами в групі, між студентами та хворими, студентами та викладачами, звернути особливу увагу на загальний вигляд студентів. І безумовно, велику роль відіграє особистий позитивний приклад викладача.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Фінансування діяльності університету проводиться за двома видами – державне (загальний фонд) та власні надходження (спеціальний фонд). Фінансування з державного бюджету 2008 року та I півріччя 2009 року проведено на 100% до затвердженої бюджетної пропозиції. Торік з державного бюджету, крім фінансування соціально захищених статей (заробітна плата і нарахування на неї, стипендія, харчування та забезпечення одягом студентів-сиріт, частково оплата комунальних послуг), було виділено 150 тис. грн. на придбання обладнання, 200 тис. грн. – на проведення капітального ремонту гуртожитків та 150 тис. грн. – на ремонт навчальних корпусів. Всі кошти використано за призначенням.

У зв'язку з підвищенням заробітної плати торік та здорожчанням тарифів на комунальні послуги мала місце тенденція до значного збільшення фінансування щодо загального фонду: 2007р. – 10 500 300 грн.; 2008р. – 17 025 300 грн.; 2009 р. – 19 564 500 грн.

Основна частина затрат припадає на забезпечення оплати праці працівників університету та розрахунків за комунальні послуги і спожиті енергоносії, які зазнали значних змін в процесі виконання бюджету. Минулого року відповідно до Закону «Про Державний бюджет на 2008 рік» розмір мінімальної заробітної плати змінювався чотири рази, відповідно було переглянуто посадові оклади всіх категорій працюючих з 1 січня, 1 квітня та 1 жовтня. Підвищення посадових окладів склало з 1 січня на 12 %, з 1 квітня – на 1,94 %, з 1 жовтня – на 3,8 %, а з 1 вересня запроваджено III етап єдиної тарифної сітки без зміни розміру мінімальної заробітної плати. З 1 грудня минулого року відповідно до постанови Кабінету Міністрів за № 1117 від 20 грудня 2008 року для працівників, у яких посадові оклади менші, ніж розмір мінімальної зарплати, оклади встановлено на рівні мінімальної заробітної плати. Ця постанова діє і цього року. Станом на 1 січня 2009 року розмір мінімальної зарплати відповідно до Закону «Про Державний бюджет на 2009 рік» склав 605 грн., на 1 квітня – 625 грн., 1 липня – 630 грн.

Надходження у 2008 році за спеціальним фондом склали 30 167,1 тис. грн., в тому числі:

- Плата за освітні послуги – 25063,4 тис. грн.
- Надходження від господарської та виробничої діяльності – 4943,2 тис. грн.

Надходження від здачі в оренду нерухомого майна – 160,5 тис. грн.

Найбільшу питому вагу в доходах університету складає плата за навчання – 87,9 %. У зв'язку з цим щороку доводиться переглядати вартість навчання студентів, лікарів-курсантів, лікарів-інтернів, аспірантів, клінічних ординаторів. Збільшилася і вартість проживання в студентських гуртожитках.

Для досягнення самоокупності комплексу

студентського харчування та навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина» постійно оновлюється асортимент продукції, переглядається режим роботи цих підрозділів. Проте з 1 вересня 2008 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів за № 1548 та розпорядження обласної адміністрації запроваджено обмеження щодо встановлення торгових націнок на продукцію комплексу харчування.

Додатково на виконання окремих доручень надійшло на рахунок університету 2008 року 82,4 тис. грн., в I півріччя цього року надходження склали 32,1 тис. грн.

Для забезпечення належних умов навчання та проживання студентів, стійкого фінансового стану університету постійно ведеться робота з вивчення та освоєння можливих додаткових джерел надходження коштів, переглядаються раніше встановлені розміри плати за послуги, але в межах діючих нормативних документів.

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Діяльність підрозділу спрямована на забезпечення навчального, наукового та лікувального процесів в умовах методики «єдиного дня», створення належних умов для роботи викладачів, повноцінного навчання та відпочинку студентів.

В університеті зусиллями господарників підтримується належна матеріально-технічна база 18-ти будівель, розташованих в обласному центрі, 14-ти будівель та споруд НОК «Червона Калина» с. Лощині Тербовлянського району та музею-садиби І.Я.Горбачевського у с. Зарубинці Збаразького району. Навчальні корпуси, гуртожитки та інші споруди нині є у доброму та задовільному стані.

Працівники адміністративно-господарського підрозділу провели необхідну роботу з підготовки ВНЗ до навчального 2008-2009 р.р., забезпечивши надійне функціонування інженерних систем у зимовий період, згідно з відповідним наказом МОЗ України «Про підготовку установ, закладів та підприємств до роботи в осінньо-зимовий період», а саме:

- проведено поточний ремонт систем тепlopостачання, гарячого та холодного водопостачання, каналізації;

- проведено профілактичні ремонтно-огляди системи електропостачання;

- перевірено готовність і робочий стан систем пожежної та охоронної сигналізації;

- приведено в робочий стан котельні університету, перевірено прилади обліку енергоносіїв;

Найвагомішим за 2008р., звичайно, є проведення оптоволоконних ліній до усіх клінічних баз університету та отримання завершеної мережі «Інтернет». Доповненням до цього стало організація та облаштування там же цілого ряду кафедральних комп'ютерних класів. Зроблена робота дозволяє, зокрема, повноцінно реалізувати концепцію дистанційного контролю знань студента та мережевого спілкування взагалі. Приємно стверджувати, що в усіх гуртожитках університету облаштовано комп'ютерні класи із загальним парком 92 комп'ютери. Найбільш «комп'ютеризовано» територією є корпуси навколо ТОКЛ-120 комп'ютерів.

Завершено становлення на новій базі центру незалежного тестування і відділу інформаційних технологій у нових приміщеннях, а також обладнано залу для засідань великої вченої ради та приміщення ректорату. Відремонтовані приміщення отримав деканат факультету іноземних студентів. Триває поточний ремонт та спеціалізоване приміщення кафедри нормальної фізіології, навчання в яких орієнтовано для забезпечення Z-системи. Також у корпусі ННІ медико-біологічних проблем завершено ремонт та облаштування науково-навчальної біологічної лабораторії, мікробіологічної і паразитологічної лабораторій. Завершено капітальний ремонт приміщення курсу фізіатрії із заміною віконних блоків на метало-

пластикові, капітальний ремонт лекційної аудиторії кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології, додатково нові приміщення отримала кафедра терапевтичної та дитячої стоматології (вул. Чехова, 3). Завершено внутрішні роботи та облаштування експозиції музею-садиби І.Я. Горбачевського у с. Зарубинці Збаразького району.

На виконання рішення вченої ради минулого року розроблено і впроваджено заходи із зменшення витрат енергопостачання корпусів і гуртожитків університету. З метою забезпечення енергозбереження і дотримання протипожежної безпеки суворо контролюється порядок користування електроприладами в гуртожитках, де визначальним є максимально допустима сумарна потужність електроприладів у кімнаті, яка не повинна перевищувати 1,5 кВт. Проводиться роз'яснювальна робота серед працівників і студентів університету з питань економії енергоносіїв.

Цього навчального року потребує вирішення питання опалення гуртожитків № 3, 4 і корпусу ННІ медсестринства, оскільки термін і можливість експлуатації власної котельні практично вичерпані. Наразі готова технічна документація на встановлення дахової котельні. Листпрохання, скерований до МОЗ із обґрунтуванням, розрахунками, орієнтовною кошторисною вартістю дахової котельні (майже 1 млн. грн.) надіслали ще рік тому, поки що залишається без відповіді.

У перспективному плані роботи адміністративно-господарської служби на 2009-2010 н.р. передбачено:

- ремонт цокольних приміщень: морфологічного корпусу (під лекційну аудиторію і анатомічну залу з оснащенням їх поліфункціональними відеосистемами та оформленням на кшталт анатомічного театру), біологічного (під лабораторію кафедри фармакогнозії), фармацевтичного (під наукову лабораторію – праве крило та під студентське кафе – ліве крило), віварію (під студентське кафе та інші допоміжні приміщення), адміністративного корпусу (під гардероб, архів та сервісний центр для студентів і викладачів);

- ремонт корпусів: адміністративного (2-й і 3-й поверхи) – заміна дверних блоків, укладання ламінованої підлоги у коридорах і навчальних кімнатах; 4-й поверх – зміна дверних блоків, перенос музею в хол, облаштування на звільнених площах кафедри медицини катастроф та військової медицини;

- біологічного (капітальний ремонт 2-го та 3-го поверхів із заміною підлог, вікон, дверних блоків у коридорах і навчальних кімнатах; ремонт та облаштування усіх навчальних кімнат під обов'язкову тематичні з виготовленням спецмеблів);

- гуртожитку №4 (завершення ремонту приміщення під студентське кафе та «Інтернет»-клуб).

На часі – заміна покрівлі дахів готелю і профілакторію НОК «Червона калина», у приміщеннях, що на вул. Чехова, 7, необхідно провести ремонтні роботи з облаштування навчальної стоматологічної поліклініки та організувати, оснастити необхідним інвентарем і медичним обладнанням три навчальних сестринських бази «сільський медичний пункт».

На завершення хочу зазначити, що минулий навчальний рік був важким, але насиченим різноманітними подіями в житті нашого університету та його колективу. Всі ми добре попрацювали і завершили навчальний рік з вагомими здобутками в навчальній, науковій, лікувальній та виховній роботі. І за це всім вам велика подяка. Хочу також підкреслити, що в університеті сформувався високопрофесійний, творчий колектив і нам по плечу вирішення всіх тих грандіозних планів, які дозволять університету стати провідним не лише в Україні, а й бути визнаним в Європі.

ПРОЕКТ РІШЕННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ ТДМУ

1. У 2008-2009 н.р. реалізовано основні засади концепції розвитку університету, покращено матеріально-технічну базу та зміцнено кадровий склад. Продовжити впровадження інноваційних, комп'ютерних, інтерактивних технологій навчання та забезпечення застосування в навчальному процесі сучасних наукових досягнень, які базуються на засадах доказової медицини.

Відповідальні: декани факультетів.

Термін виконання: протягом навчального року.

2. Задля приведення рівня навчання в університеті відповідно до державних вимог підготувати пакет документів для проведення акредитації зі спеціальностей 7.110201 «Фармація», 5.12010102 «Сестринська справа», 6.120102 «Лабораторна діагностика», 6.120101 «Сестринська справа», а також провести ліцензування підготовки іноземних громадян за акредитованими напрямками (спеціальностями), ліцензування підвищення кваліфікації лікарів і молодших спеціалістів іноземних громадян за акредитованими напрямками, ліцензування підготовки в інтернаті й клінічній ординатурі та подання їх у відділ ліцензування, акредитації та нострифікації при МОН України.

Відповідальні: перший проректор, декани фармацевтичного факультету, факультету іноземних студентів, директор ННІ медсестринства.

Термін виконання: до 1.02.2010 р.

3. З метою розв'язання проблеми укомплектування кваліфікованими кадрами Державної санітарно-епідеміологічної служби подати клопотання у МОЗ України про відкриття факультету медико-профілактичної справи у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського.

Виконавець: начальник навчального відділу.

Термін виконання: До 1.01.2010 р.

4. Для покращення рівня практично-орієнтованого навчання на медичному факультеті доукомплектувати теоретичні кафедри 1-3 курсів (кафедри медичної біохімії і клініко-лабораторної діагностики, нормальної фізіології, патологічної фізіології) сучасним лікувально-діагностичним обладнанням (апарат УЗД, поліаналізатор біопотенціалів, біохімічний аналізатор, РН-метр, спірограф).

Відповідальні: декан медичного факультету.

Термін виконання: протягом 2009-2010 н.р.

5. З метою покращення засвоєння практичних навичок студентами стоматологічного факультету передбачити поділ академічних груп на підгрупи під час практичної частини заняття. Розширити штат профільних кафедр факультету на 11 посад і виділити додаткові навчальні кімнати для встановлення відповідного стоматологічного обладнання.

Відповідальні: перший проректор, проректор з лікувальної роботи, декан стоматологічного факультету.

Термін виконання: до 1.09.2009 р.

6. Зорганізувати якісне проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту з використанням комунікативних навичок. Поліпшити матеріально-технічне забезпечення іспиту шляхом придбання необхідних фантомів, муляжів, тренажерів, залучення волонтерів.

Відповідальні: декани медичного та стоматологічного факультетів.

Термін виконання: грудень 2009 р.

7. Для поліпшення методичного забезпечення семестрового тестового контролю знань студентів на всіх кафедрах університету збільшити кількість тестових завдань та поповнити базу ситуаційними задачами і екзаменаційними альбомами з рисунками.

Відповідальні: декани факультетів.

Термін виконання: грудень 2009 р.

8. Посилити роботу з підготовки науково-педагогічних кадрів на кафедрах університету, зокрема, англійських викладачів та

викладачів стоматологічного і фармацевтичного факультетів, дотримуватися плану виконання й завершення докторських та кандидатських дисертацій викладачами університету.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, декани факультетів.

Термін виконання: постійно.

9. Зміцнити матеріально-технічну та навчально-методичну базу новостворених випускаючих кафедр факультету іноземних студентів, дооснастивши їх комп'ютерною технікою, фантомами та лікувально-діагностичним обладнанням.

Відповідальні: перший проректор, декан факультету іноземних студентів.

Термін виконання: до 31.12.2009 р.

10. Систематично контролювати дотримання кафедами заходів щодо підвищення якості знань студентів та лікарів-інтернів на ліцензійних іспитах. Зорганізувати щоденний контроль підготовки студентів і лікарів-інтернів до ліцензійних тестових іспитів «Крок-1» та «Крок-2».

Відповідальний: декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

11. Кафедрам фармацевтичного факультету регулярно оновлювати навчально-методичні матеріали на Web-сторінках, а також систематично виставляти напередодні проведення практичних занять дистанційний контроль знань в системі Moodle.

Відповідальні: декан фармацевтичного факультету, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно з 1.09.2009 р.

12. Для забезпечення очного циклу післядипломного навчання першого випуску лікарів-стоматологів підготувати пакет документів для МОН України та зорганізувати проходження інтернатури за спеціальністю «стоматологія» на базах нашого університету.

Відповідальні: декани факультетів стоматологічного і післядипломної освіти.

Термін виконання: до 1.09.2009 р.

13. Для забезпечення іноземних студентів навчальною літературою доукомплектувати фонд бібліотеки підручниками англійською та російською мовами. Збільшити кількість англійських підручників і посібників, підготовлених викладачами університету та виданих у видавництві «Укрмедкнига».

Виконавці: перший проректор, заступник ректора з видавничої роботи, завідувач бібліотеки.

Термін виконання: протягом року.

14. Порухити клопотання перед МОЗ України про подальше фінансування НДР, які виконуються за рахунок Державного бюджету України та тих, що входять у Державні програми у сфері профілактичної та клінічної медицини.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, керівники НДР.

Термін виконання: до 01.12.2009 р.

15. Сприяти активному залученню наукових колективів навчально-наукових інститутів, кафедр та наукових лабораторій до участі у конкурсах на виконання державних і міжнародних наукових програм, грантів, які забезпечуються цільовим фінансуванням. Проводити пошук і, за можливості, укладати угоди на виконання госпдоговірних наукових тем.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

16. Підготувати і подати на затвердження в МОЗ України заявку на навчання в аспірантурі, клінічній ординатурі, магістратурі у 2010 році з урахуванням потреб кафедр університету у наукових і викладацьких кадрах. Активніше залучати науковців у докторантуру, аспірантуру, магістратуру на контрактну форму навчання за спеціальностями, затвердженими Міністерством науки і освіти України.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, завідувач аспірантури, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 15.10.2009 р.

17. Дооснастити ЦНДЛ та МНКЛ сучасним науково-дослідним обладнанням згідно із заявкою, поданою на розгляд тендерної комісії (коагулометр, шейкер-термостат, гематологічний аналізатор, іоніметр, тощо).

Відповідальні: завідувачі лабораторій.

Термін виконання: до 30.12.2009 р.

18. Виконання наукових досліджень планових, дисертаційних, магістерських робіт максимально проводити на базах МНКЛ, ЦНДЛ, наукових лабораторій навчально-наукових інститутів, сертифікованих лабораторій кафедр. Акцентувати увагу наукових керівників на більш широке застосування при виконанні дисертаційних робіт сучасних методів дослідження, зокрема, проточної цитофлюориметрії.

Відповідальні: проректори з наукової та лікувальної роботи, директори ННІ, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

19. Директорам навчально-наукових інститутів і завідувачам клінічних кафедр забезпечити активізацію та контроль ефективності винахідницької і раціоналізаторської роботи у підпорядкованих наукових колективах. При укладанні контрактів з викладачами рекомендувати у розділі «Наукова робота» планувати рацпропозиції і винаходи.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

20. Завершити розробку комп'ютерної програми для щорічного визначення кращого викладача університету та ввести її в дію з 1.01.2010 р.

Відповідальні: перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи з впровадження нових технологій, проректор з наукової роботи, проректор з лікувальної роботи.

Термін виконання: до 1.09.2009 р.

21. Посилити роботу з оргкомітетами конференцій щодо неухильного дотримання положень про організацію форумів (самокупність заходу, реалізація продукції видавництва «Укрмеднига», своєчасне видання збірників тез конференцій, розширювати представництво учасників) та виконання правил перебування учасників конференцій у НОК «Червона калина».

Відповідальні: проректор з наукової роботи, відділ організації наукових форумів, видавництво «Укрмеднига», оргкомітети конференцій.

Термін виконання: протягом року – згідно з реєстром проведення конференцій.

22. Для оптимізації наукової роботи студентів ТДМУ необхідно активізувати роботу студентських наукових гуртків в усіх кафедрах університету шляхом більш широкого залучення студентів у студентські наукові програми «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» та «Студент-майбутній фахівець високого рівня кваліфікації». З метою забезпечення контролю за виконанням цих програм завучам кафедр щомісячно (до 5 числа наступного місяця) подавати деканам факультетів письмову інформацію щодо відвідування студентами-учасниками програм занять зі своїми науковими керівниками.

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

23. Враховувати викладачам у педнавантаження 50 годин (але не більше 100 годин сумарно) за курацію кожного студента-учасника програм «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» та «Студент-майбутній фахівець високого рівня кваліфікації».

Відповідальні: навчальний відділ.

Термін виконання: постійно.

24. Залучити студентів-науковців університету до співпраці та обміну за науковими програмами з університетами сходу України (Луганськ, Донецьк, Харків, Запоріжжя), Європи та США – партнерами ТДМУ.

Відповідальні: відділ міжнародних зв'язків, рада СНТ.

Термін виконання: постійно.

25. Розширити участь в «Інтернет»-конференції на базі WEB-порталу ТДМУ студентів та молодих науковців з інших ВНЗ України та зарубіжжя.

Відповідальні: голова ради СНТ.

Термін виконання: постійно.

26. Спрямувати діяльність усіх навчальних підрозділів факультету на покращення навчально-виховного процесу. З цією метою провести в усіх групах «круглі столи» на тему: «Шляхи реформування медичної освіти в Україні», організувати наради-семінари для молодих викладачів університету, на які запрошувати спеціалістів з управління освіти і науки облдержадміністрації, пропагувати здоровий спосіб життя, активізувати роботу спортивного клубу «Гарт».

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: вересень 2009 р.

27. З метою популяризації національної культури, звичаїв, традицій і ознайомлення вітчизняних та іноземних студентів з все-світньовідомими видатними діячами, які народилися на Тернопільщині, зорганізувати оглядові та тематичні екскурсії музеями та замками м. Тернополя й області.

Відповідальні: наставники груп.

Термін виконання: протягом року.

28. Кафедри філософії, суспільних дисциплін та іноземних мов проводити загально-вузівські заходи, спрямовані на забезпечення гармонійного розвитку особистості, підготовку національно свідомої інтелігенції, виховання майбутніх спеціалістів – носіїв високої загальної, політичної, правової, естетичної культури.

Відповідальні: завідувач кафедри філософії, суспільних дисциплін та іноземних мов.

Термін виконання: 1 раз в квартал.

29. Створити на базі стоматологічного факультету університетську стоматологічну поліклініку та розробити пакет документів для створення Тернопільської університетської лікарні на базі Тернопільської обласної клінічної лікарні.

Відповідальний: проректор з науково-педагогічної і лікувальної роботи.

Термін виконання: жовтень 2009.

30. Зорганізувати оснащення та роботу навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги та навчально-практичного центру з догляду і реабілітації людей похилого віку в с. Зарубинці Збарзького району та в с. Гнилиці Підволочиського району.

Відповідальний: проректор з науково-педагогічної і лікувальної роботи.

Термін виконання: січень 2010 р.

31. Забезпечити виконання ремонтно-будівельних робіт згідно із затвердженим титульним переліком на 2009 рік. Завершити ремонтно-будівельні роботи приміщень університетської стоматологічної поліклініки за адресою вул.Чехова,7; облаштувати навчально-практичні центри «сільський медичний пункт» у с. Зарубинці Збарзького р-ну та с. Гнилиці Підволочиського р-ну. Розпочати ремонтно-будівельні роботи та облаштування території навчально-практичного центру з догляду та реабілітації людей похилого віку у с. Гнилиці Підволочиського р-ну.

Відповідальний: проректор з НПР та соціально-питань, помічник проректора з НПР

Термін виконання: до 31.12.2009 року.

32. Впровадити заходи зі скорочення витрат енергопостачання корпусів і гуртожитків університету. Провести роз'яснювальну роботу серед студентів з питань економії енергоносіїв, здійснити обов'язковий черговий облік електроприладів із записом в угоду про поселення.

Відповідальний: головний інженер, помічник проректора з НПР, директор студмістечка.

Термін виконання: до 15.09.2009 року.

МИ – УКРАЇНЦІ

*Народе із трипільських
запорозьких
древніших за святих
Єрусалим, —
Та скільки ж можна на чужих
пророків
Молитися, не вірячи своїм?!*

Борис Олійник

Це ж наші пращури є творці хліборобської цивілізації, першоорачі світу, знані оріями (VI-III тис. до н.е.), винахідники колеса та плуга, музичних інструментів і ткацького верстату, спекли першу хлібину, приручили корову, коня, собаку й винайшли письмо ще задовго до створення слов'янської письменності.

Наша праісторія бере початок із села Королеве на Закарпатті. Саме там відшукали першу в Україні палеолітичну стоянку, якій мільйон років.

На початку XX ст. (1908-1909рр.) видатний український етнограф, археолог, антрополог Ф.Вовк розкопав у с. Мізин над річкою Десна велике селище мадленської доби (XXV-XVIII тисячоліття до н.е.). Знайдені там предмети свідчили про те, що давньоукраїнська культура започаткувалася у XXV-XV тисячоліттях до н.е.

Про високий рівень культури землеробсько-скотарських племен на нашій землі свідчать розкопки, які провів В. Хвойко (1898 р.) біля с.Трипільля на Київщині.

Англійські дослідники-мовознавці Р.Макрам, В.Крен, та Р.Макнілл довели, що давньоукраїнська мова є праматір'ю всіх індоєвропейських мов.

Свідком того, що 14-10 тисячоліть тому нашими пращурами була сформована найдавніша у світі писемність, є музей-заповідник «Кам'яна могила», що поблизу селища Мирне Мелітопольського району Запорізької області.

Це ж на наших теренах була створена Велесова книга — безцінна

літературна пам'ятка дохристиянського періоду, яка висвітлює мало відомі XII ст. до н.е.- IX ст. н.е., дала уявлення про життя та вірування наших предків.

Це ж ми вже в XVII ст. були майже поголовно грамотними, початкові школи були ледь не в кожному селі.

Це ж який ще народ породив 500000 пісень?!

Це ж ми, українці, у XVII ст. заклали і першу в Росії школу і Слово-греко-латинську академію, заснували театр, породили московську драматичну літературу.

Це ж за граматики, букварями, підручником історії, що написали українці: І. Гезель, І. Галятовський, С. Полоцький, учитель дітей царя Олексія — царевичів Петра й Федора та царівни Софії, П. Могила, С. Яворський, Д. Ростовський, М. Смотрицький, Ф. Прокопович, який мав великий вплив на Петра І.

За майже 350 років панування Московії над Україною було видано 479 циркулярів, указів, розпоряджень, спрямованих на знищення української мови, культури, духовності. І на додаток до цього вже у 20-х роках минулого століття з українського правопису було вилучено 40000 слів, бо їхніх аналогів не було в російській мові.

Знищення еліти нації, засіяний у душах страх, шовіністичний чад призвели до того, що мільйони українців соромляться свого родоводу, відцуралися праотчої мови, а «чотириразовий» генерал, командувач військово-морського флоту США С. Яскілко привселюдно назвав себе українцем.

«Если бы я был украинцем, — писал видатний російський письменник І. Тургенев, — я бы свое личное безразличие к своей нации считал бы за преступление. Я бы никогда не хотел быть русским».

Серед великих «наших», які створювали велич і славу не «нашо-

му» краю були: Анна Ярославна — королева Франції, Роксолана (Настя Лісовська), дружина султана Сулеймана І, мала великий вплив на турецьку політику, Г. Орлик — французький граф, маршал Франції, політик і дипломат, П. Орлик — екзильний гетьман України (1710-42 рр.), дипломат і поет, головний редактор першої у світі конституції, К. Розумовський, який впродовж 19 років очолював Російську академію наук, О. Безбородько — сенатор, державний канцлер російської імперії, П. Завадовський — міністр освіти, В. Кочубей голова кабінету міністрів, Є. Славинецький — ректор греко-латинської школи, Д. Туптало — митрополит Ростовський, проголошений святым у православній церкві, М. Балудянський був ректором Петербурзького університету від самого його заснування, М. Остроградський — один із основоположників петербурзької математичної школи, член Імператорської академії наук, а також Паризької, Римської академії, П. Гамалія — капітан-командор, автор чотиритомної праці «Высшая теория морского знания», П. Юркевич — професор філософії Московського університету, М. Максимович — професор ботаніки Московського університету, О. Бодянский, який видав «Історію Русів» і «Літопис самовидця», К. Ушинський — основоположник педагогічної науки в Росії, Д. Самойлович — основоположник епідеміології в Росії, член одинадцяти закордонних академій наук, М. Далецький — теоретик музики і композитор, упродовж 15 років керував царською капелюю у Москві, автор «Граматики піня музиківського». І. Буяльський — один з найвидатніших хірургів світу, автор медичного атласу, що здобув світове визнання, Миклухо-Маклай — антрополог, етнограф, дослідник Нової Гвінеї, краєзнавець С. Крушельницька, яка панувала на оперній

сцені світу на рубежі XIX і XX ст., композитор Д.Бортнянський, ім'я М.Березовського Болонська музична академія увіковічила на мармуровій плиті золотими літерами, Ф. Достоевський, М. Гоголь, А. Чехов, І. Репін, П. Чайковський, оперний співак Ф. Стравінський. В. Склядан, який у Чикаго здобув звання «Чемпіона світової культури вівса», І.Ластівка — селекціонер, виростив найкращий у світі ячмінь, П. Шумило — американський вчений, один з творців науки про нафту та техніку її добування, І. Сікорський — авіаконструктор, його прізвище написано на стінах національної зали слави США. Фізика: П. Капиця — лауреат Нобелівської премії, М. Боголюбов, Д. Іваненко, Д. Гамов, вихідці з Тернопільщини: І. Пулюй, О. Смакула, хімік І. Горбачевський, ім'я якого носить наш ВНЗ...

Український шлях до зірок проклали Кибальчич, К. Цюлковський, Ю. Кондратюк, С. Корольов, П. Попович, Л. Каденюк.

Світове визнання здобули українці: Г. Сковорода — філософ, поет, Т. Шевченко — пророк, геній нації, її символ, І. Франко, Л. Українка, А. Кримський — орієнталіст, дослідник фольклору, письменник, І. Огієнко (митрополит Іларіон), професор філології, церковний діяч, у 1918-1920 рр. — ректор Кам'янець-Подільського державного українського університету, О. Довженко — кінорежисер і письменник, В.Сухомлинський — новатор педагогічної освіти, В. Вернадський — основоположник геохімії, біохімії, творець науки про ноосферу, В. Глушков — творець першої у Європі електронно-обчислювальної машини, Л. Курбас — організатор театру та режисер, М.Зеров — історик літератури, поет і перекладач, поети: Б.І. Антонич, Л. Костенко, В. Стус, археологи: Ф. Вовк і Б. Мозолевський, актори: І. Миколайчук і Б.Ступка, художники, творці дивовижного живопису: К. Білокур і краєзнавець І. Марчук, який входить до списку 100 геніїв сучасності, що складений на основі досліджень, проведених у США. Цей перелік можна продов-

жити ще 600 українцями, які у XIX-XX століттях збагатили світ у всіх царинах людської діяльності.

Яскравий слід в історії України залишили князі: Володимир Великий, який запровадив християнство на Русі, завершив об'єднання всіх східнослов'янських земель у складі Київської Русі, кордони якої простягалися від Карпат, включно із Закарпаттям — на Заході, до Волги на — Сході, від Новгороду — на Півночі до Чорного моря — на Півдні, Ярослав Мудрий — син Володимира Великого, поєднав Київську Русь з багатьма європейськими народами, впровадив звід законів «Руську правду», Володимир Мономах — останній з київських князів, який намагався утримати єдність та могутність Русі, додав нові закони до «Руської правди», був автором «Поучення дітям», в якому виклав поради, як правити державою, мав родинні зв'язки із Західною Європою, Василь-Костянтин Острозький створив в Острозі осередок української культури зі школою та друкарнею, в якій 1581р. було надруковано «Острозьку Біблію», Дмитро Вишневецький — творець Запорізької Січі.

Під проводом Б. Хмельницького, І. Мазепи, М. Грушевського, С. Петлюри, А. Мельника, С. Бандери, під козацькими прапорами, а також під прапорами УНР і УПА впродовж віків ішов український народ до своєї незалежності, заради якої жили: П. Куліш, М. Драгоманов, М. Міхновський, Є. Коновалець, О. Олесь і яку вистраждали шістьдесятники: М. Руденко, О. Бердник, Л. Лук'яненко, І. Кандиба, О. Мешко, О. Тихий, Н. Строката, М. Матусевич, М. Маринович, Ю. Литвин, П. і В. Січки, В. Стус, В. Чорноліл, П. Григоренко, Л. Пляш, І. Світличний і Н. Світлична, Є. Сверстюк, Я. Лесів, І. Дзюба, Г. Снегірьов, В. Івасюк, І. Калінець, З. Красівський, М. Горбаль...

Тепер лише від нас самих і від наших нащадків залежить майбутнє України.

**Валерій ДІДУХ,
доцент ТДМУ**

НА БІЛОМУ БЕРЕЗІ ЗВИТЯГИ

За християнським звичаєм, святкування розпочали з Богослужіння в церкві Різдва Пресвятої Богородиці на Білому березі річки Стрипа, де й звитяжив гетьман Богдан Хмельницький. Опісля учасники Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда», представники Українського козацтва, різних рівнів обласної, районної й міської влади, зборівчани та їхні гості рушили кількадесятки кілометровою театралізованою ходою

360 років тому гетьман Богдан Хмельницький разом з козацьким військом здобув значиму перемогу в Зборівській битві над полками польського короля Яна-Казимира. Укладений після неї 18 серпня Зборівський договір засвідчив для України великі здобутки, причому державної незалежності. У місті Зборів урочисто відзначили ювілей козацького лицарства.

до великої козацької могили. Йшли у тих лавах і Богдан Хмельницький, Дмитро (Байда) Вишневецький, Нестор Морозенко, Іван Богун (їхні об-

рази втілювали актори Тернопільського академічного драмтеатру ім. Тараса Шевченка). Зупинялися біля пам'ятників Великому Кобзарю та Богданові Хмельницькому, клали квіти.

На окраїні Зборова висипана велика козацька могила. Тут, мовлять ведучі, нема імен, лиш тільки слава є. Б'є розпачливо дзвін. Як пам'ять за тими, хто склав свої голови за українську державність. Розпочинається народне віче «Боже великий єдиний, нам Україну храни». Державний гімн України художні колективи району виконують разом з Національним заслуженим академічним українським народним хором ім. Григорія Верьовки. Відтак владки різних традиційних християнських конфесій відправляють спільно панахиду за загиблими козаками в Зборівській битві. До підніжжя могили лягає гірлянда квітів.

Голова Тернопільської облдержадміністрації Юрій Чижмарь з

імпровізованої сцени дякує Президентів України, голови Верховної Ради та Прем'єр-міністрів України за те, що вони доклалися до того, аби ювілей Зборівської битви відзначали на державному рівні. Нагадаю: 12 жовтня Юлія Тимошенко підписала урядове розпорядження про виділення на підготовку та святкування цієї славної дати два мільйони гривень. На віче були за-

зацької держави. Юлія Тимошенко побажала бути справжніми патріотами, берегти пам'ять про величні сторінки літопису нашого народу, жити в мирі й злагоді та в історичному примиренні з народами-сусідами. Спікер українського парламенту Володимир Литвин вирішив взяти участь у цих урочистостях особисто. У своєму виступі він зауважив: «Коли будемо бачити нашу

Біля великої козацької могили у Зборіві виступає Національний український народний хор ім. Григорія Верьовки

Фрагмент із Зборівської битви у відтворенні учасників військово-історичних клубів України, Польщі та Білорусі

читані також привітання від глав держави й уряду. Віктор Ющенко у своєму вітанні, зокрема, зазначив, що гетьман Богдан Хмельницький під Зборовом не лише здобув велику перемогу у визвольній війні, а й заклав підвалини української ко-

історію в її тягlostі й говоритимемо не лише про наші болі та поразки, а пам'ятатимемо про нашу велику звитягу, то доведемо: у нас є українська порода, те, що вирізняє нас серед усіх країн і народів».

(Закінчення на стор. 16)

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП МІЖНАРОДНИХ ЛІТНІХ СТУДЕНТСЬКИХ ШКІЛ

— У міжнародних літніх студентських школах, що проводилися вже вчетверте, взяли участь 50 наших спудеїв. Відбір був дуже ретельний. Молодим людям потрібно було продемонструвати відмінне знання англійської, історії рідного краю та університету, лідерські якості.

Програма міжнародних літніх шкіл передбачає кілька ключових чинників. По-перше, кожна делегація підготувала відеопрезентацію, щоб якомога повніше розповісти про свою країну, регіон, університет, про умови та правила здобуття вищої медичної освіти у себе на батьківщині, про національно-культурні традиції. По-друге, студенти взяли активну участь у змаганнях з медицини невідкладних станів. Сформувалося десять інтернаціональних команд з п'яти осіб. Мова спілкування — англійська. Моделювалися ситуації, які, на жаль, трапляються в повсякденному житті: автомобільна аварія, падіння з висоти, ураження струмом, утоплення. А завдання було таким: діяти фахово і в екстремальних умовах продемонструвати власні знання з фармакології, біохімії, хімії на практиці. Приміром, маючи всі складові, швидко приготувати розчин для ін'єкції потрібної концентрації. Умови максимально наблизили до реальних. І студенти довели, що вміють надавати першу медичну допомогу при різних видах травм, незалежно від того, на якому курсі навчаються.

Змагання тривали цілий день. Тренерами були колишні випускники ТДМУ, лікарі Юрій Ординський та Юрій Сорока. Ще студентами вони перемогли на міжнародних змаганнях з медичного

50 студентів ТДМУ та 36 гостей з Польщі (медичний університет Сілезії, м. Катовіце; Познанський університет медичних наук), Словаччини (медичний університет Братислави), Росії (Московський медико-стоматологічний університет) та України (Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова; Українська медико-стоматологічна академія, м. Полтава; Донецький національний медичний університет; Дніпропетровська державна медична академія; Львівський національний університет імені І. Франка) стали учасниками четвертого етапу Міжнародних літніх студентських шкіл, які організував наш університет. Докладніше про цю подію попросила розповісти керівника відділу міжнародних зв'язків ТДМУ, голову оргкомітету, доцента Наталію ЛІСНИЧУК.

р'ятівництва в Польщі і тепер щороку приїжджають до Тернополя допомогти організувати такі змагання для учасників Міжнародних літніх шкіл. Після підбиття підсумків ті самі екстремальні ситуації змоделивали знову, щоб пояснити й продемонструвати кожну дію медичних рятувальників. Це було так зване практично орієнтоване заняття і студенти мали змогу до автоматизму відпрацювати здобуті навички. Такі змагання надзвичайно згуртовують. Майбутні медики вчаться працювати в команді (до складу кожної входили представники різних країн), в ситуації, наближеній до екстремальної. Ще один плюс — це чудова нагода вдосконалити англійську як розмовну, так і з використанням медичної термінології. Активну участь у проведенні цього заходу взяли і випускник ТДМУ Володимир Омеляш і студентка Тетяна Потупалова.

Надзвичайно приємно, що й цього року, як і попередніми, серед почесних гостей був професор Московського медико-стоматологічного університету Іван Ярема. Приїхали й студенти цього ВНЗ. Це вже четверта команда зі столиці Росії —

учасниця наших Міжнародних літніх студентських шкіл. Професор Іван Ярема розповів, що конкурс для охочих поїхати був великий: вісім осіб на одне вакантне місце. Про надзвичайну популярність Міжнародних літніх студентських шкіл, які зорганізує наш університет, свідчать й інші фактори. За словами студентів Словачької медичної академії, що приїхали з Братислави, участь у цих заходах розглядається як додатковий бонус. Але отримати його нелегко. Щороку набирається команда з п'яти осіб, в яких найкращі рекомен-

дації. Один і той самий студент, як би він не хотів, не може поїхати наступного року знову. Бо й інші хочуть отримати свій шанс.

ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського — єдиний в Україні вищий медичний навчальний заклад, який зrealізував такий масштабний проект, як Міжнародні літні студентські школи.

У день відкриття їх учасників тепло привітав перший проректор ТДМУ, професор Ігор Мисула. Наші студенти показали яскраву презентаційну програму про Україну, Тернопіль, медуніверситет. А ще організували унікальну експозицію українського національного одягу. На етноставці представили народні строї з різних регіонів України: Волині, Поділля, Галичини та інших. Деяким костюмам — понад сто

Перший проректор ТДМУ, проф. Ігор МИСУЛА, доцент ТДМУ Наталія ЛІСНИЧУК, проф. Іван ЯРЕМА (Москва)

років. Щира вдячність — асистенту кафедри загальної гігієни та екології Оріс Смячило, яка приїхала разом з донькою та внуками й привезла чимало безцінних речей з власної колекції. Батьки студентів теж надали свої родинні реліквії. Милували зір вишивані обруси, дитячі, жіночі, чоловічі сорочки, запаски, гаптовані рубленим бісером, вручну ткане лляне полотно, плетені вироби, а також старовинні книги, кераміка — древня й сучасна. Всі дні, доки тривали школи, діяла й виставка, і щодня там було людно. Гості захоплено розглядали усю цю красу.

Різноманітною й цікавою була й концертна, й спортивна програма. А ще гості мали можливість оглянути визначні історичні пам'ятки

нашого краю. Надзвичайно цікавими були екскурсії до Почаєва, джерела святої Анни, Кам'янець-Подільського, до Хотинської фортеці. Враження, казали студенти, — незабутні. Дуже сподобався Тернопіль і наш університет, його кафедри та лабораторії.

І, звісно, була розкіш людського спілкування. Представники різних медичних ВНЗ жваво обговорювали системи «єдиного дня», Z-системи в європейській освіті, розповідали про власні студентські будні.

Переможців змагань чекали призи, а кожна з команд за традицією отримала пам'ятний подарунок на добру згадку про 4-ті Міжнародні літні студентські школи.

Учасники шкіл щиро вдячні ректорів, члену кореспонденту АМН України, професору Леонідові Ковальчуку, всьому керівництву ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського за підтримку та сприяння в реалізації проекту. Подяка економічному й фінансовому відділам, працівникам транспортно-підрозділу, які опікувалися перевезенням гостей. Їх зустрічали на вокзалах в Тернополі, Львові і без жодних затримок dopravляли до місця призначення.

Як керівник проекту, хочу подякувати членом організаційного комітету: доцентам Олександрі Олещук і Дарії Козак, науковому співробітнику Ірині Демків, працівникам міжнародного відділу Андрію Лепявко, Тетяні Крушельницькій. Спасибі студентам нашого університету, які гідно представили і свою альма-матер, і Тернопіль, і державу.

Для них особливо важливо, що проект діє. Спілкуючись, молоді люди вдосконалюють власну англійську, відшліфовують набуті фахові знання та навички, набувають впевненості й розкутості. Останні два роки у нас справжній конкурс серед студентів, які хочуть стати учасниками Міжнародних літніх шкіл: 5-7 претендентів на одне місце в команді. Тож співбесіди проводимо в кілька етапів, щоб відібрати найкращих. А ті, кому не пощастило (скажімо, через недостатнє знання англійської), отримали хороший стимул для вдосконалення, щоб виграти конкурс на участь у Міжнародних літніх студентських школах наступного року.

Оксана БУСЬКА

НАША СЛАВА

НА БІЛОМУ БЕРЕЗІ ЗВИТЯГИ

(Закінчення. Поч. на стор. 15)

У суботу надвечір кілька тисяч зборівчан і учасників святкувань зібралися навколо Білого берега, аби побачити батальні сцени Зборівської битви. Учасники військово-історичних клубів «Департамент воєнно-культурної антропології», «Перекопська орда», кінного театру «Українські козаки» з Києва, а також «Повстанська купа Морозенка» (м. Кам'янець-Подільський), група артилерії із Севастополя склали козацьку залозу з реєстрового козацтва та повсталіх селян, відобразили татарське військо. Обладунки коронних військових формувань Речі Посполитої одягнули шанувальники історії з польських

міст Варшава та Люблін, білоруської столиці. І ось на плац-театрі на правому березі Стрипи укріпили свій табір шанцями та возами підопічні короля Яна-Казимира II. Військо Богдана Хмельницького склали козацька піхота, реєстрові козаки, курінь повстанців у сіряках і свитках, поруч — татарська кіннота. На місток через водну перешкоду, за давньою традицією, на герць виходять по одному представнику з обох боків. Завдавши один одному певну кількість ударів, повертаються до своїх. Тієї ж миті виринає козацька кіннота, яка обходить ворожий табір з флангу. Враз запахло порохом, задзвеніли шаблі, загриміли гармати, заіржали коні. Зав'язався рукопашний бій — стінка на стінку. Полякам все-таки вдалося втримати позицію. І тоді

з'являється основна сила — реєстрове козацтво, яке підтримують татари. Точиться бій. Атака за атакою. Падають убиті. І ось ворог переможений. Ця звитяга назавжди овіє славою українських козаків.

Принадно зазначити, що історичну реконструкцію Зборівської битви знімала Національна кіностудія ім. Олександра Довженка. Учасники цього відтворення зуміли не лише показати значимі фрагменти військової операції 360-річної давнини, а й одяг, зброю тогочасного війська. Є сподівання, що у Зборові відтепер проводитимуть щороку військово-історичний фестиваль.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО
Фото автора